

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

"SƏS" qəzeti mənim
üçün ən əziz qəzətdir

Ilham Aliyev

SƏS

Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

№ 167 (5887) 13 sentyabr 2019-cu il. "Əlincə" Azərbaycan Xeyriyyə Cəmiyyətinin orqanı. Qiyməti 40 qəpik

Təhsilin inkişafına dövlət dəstəyi artırılır

Prezident İlham Əliyev Bakının Suraxanı rayonundakı 101 nömrəli məktəbdə
əsaslı təmir və yenidənqurmadan sonra yaradılan şəraitlə tanış olub

5

Əli Həsənov: "Milli birlik,
həmçinin Azərbaycanın
alternativsiz reallığıdır"

6

YAP və Cin Kommunist
Partiyası arasında
əlaqələrin 20 illiyi
münasibətlə Pekində
konfrans keçirilib

7

XİN: Fransa deputatlarının
Azərbaycanın işğal
olunmuş Dağılıq Qarabağ
bölgesinə qanunsuz səfərini
qəti şəkildə pisləyirik

13 sentyabr 2019-cu il

Bakı Metropoliteninin “Xətai” stansiyası yenidənqurmadan sonra istifadəyə verilib

Prezident İlham Əliyev stansiyada yaradılan şəraitlə tanış olub

Bakı Metropoliteninin “Xətai” stansiyası əsaslı təmir və yenidənqurmadan sonra sentyabrın 12-də istifadəyə verilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev stansiyada görülən işlərlə tanış olub.

“Bakı Metropoliteni” Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin sədri Zaur Hüseynov dövlətimizin başçısına görülən işlər barədə məlumat verdi.

Bildirdi ki, “Xətai” stansiyası 1968-ci ilde istismara verilib. Stansiyanın 50 ildən artdıq istismar müddətində köhnələn, müasir dövrün tələblərinə cavab verməyən bütün infrastrukturunun yenilənməsi məqsədile təmir mərhələlərə aparılıb. 2014-cü ilde birinci mərhələdə stansiyanın platformasının orta zalı, stansiya yolu və “Xətai-Cəfər Cabbarlı” mənzilinin müvafiq tunelində əsaslı təmir və yenidənqurma tədbirlərinə başlanılıb. Bu dəfə aparılan yenidənqurmadan sonra “Xətai” stansiyası əsaslı yenilikləri ilə sərnişinlərin xidmetində olacaq. Stansiyanın infrastrukturunu və görkəmli tamamile yenilənib. Burada funksionallığı ilə seçilən 4 yeni müasir eskalator quraşdırılıb. Bakı Metropoliteninin en dərin stansiyasında sərnişinlərin enib-qalxma təhlükəsizliyinin, təxliyə imkanlarının və rahatlığının artırılması, xidmət

səviyyəsinin daha da yüksəldilməsinə nail olunub.

Qeyd edildi ki, Bakı Metropolitenində müasir tipli qatarların sayı 11-ə çatdırılıb. Rusyanın “Transmaşholding” Səhmdar Cəmiyyətinin tərkibinə daxil olan “Metrovaqon-maş” ASC 2019-cu ilde Bakı metropoliteni üçün 30 vaqondan ibarət 6 qatar tərkibi istehsal edib. Dörd qatar tərkibi iyul və avqust aylarının əvvəllərində xəttə buraxılıb. Dördüncü nəslə mənsub olan bu qatarlar ən müasir tələblər səviyyəsində istehsal edilib. Qatarların maksimal sürəti saatda 90 kilometrdir. Yeni vaqonların qapıları daha enlidir. Bu, sərnişinlərin vaqonlara daha rahat və sürətli giriş-çıxışına imkan yaratır. Qatarlarda vaqonlararası birbaşa keçidin olmasına vaqonun sərnişin tutumunu 15 faiz artırır, sərnişinlərin qatar boyunca bərabər paylanması, yerleşme sahəsinin genişləndirmekle daşınmanın rahatlığını və təhlükəsizliyini təmin edir. Vaqonlarda ayaq üstü dayanan sərnişinlər üçün çoxfunksiyalı zonalar, iri yüksəklər, uşaq arabaları üçün sahələr də ayrılib, tutacaqlar xüsusi olaraq sərnişin sıxlığı nəzəre alınmaqla layihələndirilib. Qatarın

baş vaqonu 38, orta vaqonu isə 44 oturacaqlıdır. Ümumiyyətkdə, isə baş vaqonda 315, orta vaqonlarda isə 329 sərnişin mənzil başına çatdırılır. Vaqonlarda təzyiqin tənzimlənməsi və ultrabənövşəyi lampalarla havanın bioloji təmizlənməsi, həmçinin daxili və xarici videomüşahidə sistemləri də var. İşıqdiodlu cihazların tətbiqi isə elektrik enerjisi sərfiyyatını 50 faiz azaldır, onların istismar müddətini 75 faiz artırır. Vaqonların istismar müddəti 30 ildir.

Stansiyada aparılan əsaslı təmir və yenidənqurma zamanı giriş vestibülü və platformanın orta zalının divarında Şah İsmayıllı Xətai və onun yaradıcılığına həsr olunmuş bədii-memarlıq kompozisiyaları da bərpa olunub. Eskalatorların maşın zalı da əsaslı təmir edilib, stansiyanın digər infrastrukturunun yenilənməsi tədbirləri görülüb. Təmir dövründə platforma, platformaaltı sahə, stansiya yolu və yol mənzillərində hələ

2014-cü ildə başlanmış əsaslı işlər de başa çatdırılıb, tunnel yenidən təftiş olunaraq, bütün dəmir beton konstruksiyalar gücləndirilib və ya yenidən qurulub. Bakı Metropoliteni tarixində ilk dəfə stansiya yolu ən müasir dəmir-beton bloklardan qurulub. Bu məqsədə köhnə yol yatağı tamamile sökülib, dəmir-beton blokların quraşdırılması üçün

yenidən layihələndirilib. Stansiyada bütün kommunikasiya xətlərinin, avadanlıqların yenilənməsi ilə bağlı mühüm işlər görülüb, hərəketin təşkili, idarə olunması və tənzimlənməsində əhemmiliyət kəsb edən mərkəzləşmə məntəqəsi və stansiya növbətçisinin otaqları yenidən qurulub, eskalatorların nəzarətçi köşkү video Görüntülerlə təmin edilib. Stansiyada İKT-nin imkanlarından geniş istifadə olunacaq.

Dövlətimizin başçısına Bakı Metropoliteninin əsaslı şəkildə yenidən qurulan Telim-Tədris Mərkəzi barədə də məlumat verildi.

Prezident İlham Əliyevin imzaladığı Sərəncamlı təsdiq olunan Dövlət Programına əsasən Bakı Metropoliteni stansiyalarının yenidən qurulması, infrastrukturun müasir standartların tələbləri səviyyəsinə çatdırılması işləri planlı şəkildə aparılır. Bütün bunlar isə paytaxtın nəqliyyat sisteminin mühüm elementi olan Bakı metrosunun sürətli inkişaf etməsinə böyük töhfə verir.

Təhsilin inkişafına dövlət dəstəyi artırılır

Prezident İlham Əliyev Bakının Suraxanı rayonundakı 101 nömrəli məktəbdə əsaslı təmir və yenidənqurmadan sonra yaradılan şəraitlə tanış olub

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev sentyabrın 12-də Bakının Suraxanı rayonundakı 101 nömrəli orta məktəbdə aparılan təmir-tikinti və yenidənqurmadan sonra yaradılan şəraitlə tanış olub. AZERTAC xəbər verir ki, Bakı Şəhər icra Hakimiyyətinin başçısı Eldar Əzizov və məktəbin direktoru Səide Məmmədova görülən işlərlə bağlı dövlətimizin başçısına etraflı məlumat verdilər.

Bildirildi ki, 101 nömrəli tam orta məktəbin binası 1937-ci ildə tikilib. O zaman 400 şagird yerlik üçmərtəbəli korpus istifadəyə verilib. 1960-cı ildə isə 4 sinifdən ibarət yardımcı korpus tikilib. 2012-2013-cü illərdə 20 sinif otağından ibarət əlavə 400 yerlik bina istifadəyə verilib. Bakı və ətraf qəsəbələrin sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramına əsasən bu ilin may ayında təhsil ocağının 1937-ci ildə istifadəyə verilən binası sökülərək yerində 360 yerlik 15 sinif otağından ibarət əlavə korpusunun tikintisine başlanıb. İnşaat işləri yüksək səviyyədə həyata keçirilib. Bundan sonra məktəbdə birnövbəli sistemdə 985 şagird təhsil alacaq. Şagirdlərin təlim-təbiyəsi ilə 62 müəllim məşğul olur.

Diqqətə çatdırıldı ki, məktəbdə 35 sinif otağı, informatika kabinet, laboratoriya, idman və akt zalları, hərbi otaq və yeməkxana var. Şagirdlərin yüksək səviyyədə təhsil almaları üçün sinif otaqları zəruri dərs vəsaitləri ilə təchiz edilib.

Məktəbdə internet, mebel-inventar və digər zəruri avadanlıqlar müasir teleblər səviyyəsindədir.

Məlumat verildi ki, məktəbin şagird və məzunları müxtəlif bəy-nəlxalq bilik və idman yarışlarında, olimpiadalarda mühüm uğurlara imza atıblar. Bu təhsil ocağının

məzunları ali məktəbə qəbul imtahanlarında yüksək nəticələri ilə seçilirlər. 2019-cu ilin statistikasına görə, məktəbi bitiren məzunların 80 faizi tələbə adını qazanıb.

Məktəbin həyatında geniş abadlıq və quruculuq işləri görürlüb. Həyətdə futbol və voleybol

meydancaları yaradılıb.

Dövlətimizin başçısı İlham Əliyev məktəbin direktoru Səide Məmmədova ilə səhbat etdi.

Prezident İlham Əliyev: Açıq futbol meydançası da var. Gözəl şərait yaradılıb. Sizi təbrik edirəm.

Səide Məmmədova: Men Sizə və Birinci vitse-prezidentimiz Mehriban xanım Əliyevaya təşəkkür edirəm.

kür edirəm. Bizim üçün belə bir müasir məktəb tikdirmisiniz. Sağ olun, var olun.

Prezident İlham Əliyev: Sağ olun.

X X X

Qeyd edək ki, Bakı şəhərinin və onun qəsəbələrinin sosial-iqtisadi inkişafının sürətləndirilməsi ilə bağlı qəbul edilən xüsusi Dövlət Proqramında nəzərdə tutılmış tədbirlər planına uyğun olaraq bütün sosial sahələrdə olduğu kimi, təhsil müəssisələrinin əsaslı şəkilində yenidən qurulması, yeni məktəb binalarının, uşaq bağçalarının inşası prosesi də məqsədönlü şəkildə uğurla həyata keçirilir. Paytaxt və ətraf qəsəbələrlə yanaşı,

Azərbaycan-Avropa Şurası əməkdaşlığı genişlənir

Prezident İlham Əliyev AŞPA-nın prezidentini qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev sentyabrın 12-də Avropa Şurasının (AŞPA) prezidenti xanım Lilian Mori Paskieni qəbul edib. AZERTAC xəbər verir ki, səhbat zamanı AŞPA prezidenti xanım Lilian Mori Paskienin Azərbaycanla tanışlığının, müxtəlif səviyyələrde keçirilən görüşlərin və aparılan müzakirelərin əlaqələrimizin inkişaf etdirilməsi üçün yaxşı imkanlar yaratdığı qeyd olundu.

Görüşdə bu il Avropa Şurasının təsis edilməsinin 70 illiyinin qeyd olunduğu və bu çərçivədə keçirilən tədbirlərin önəmi vurğulandı. Səhbat zamanı Azərbaycan-Avropa Şurası əməkdaşlığının müxtəlif aspektləri geniş müzakirə edildi, Azərbaycanın Avropa Şurası çərçivəsində mövcud olan konvensiyalara qoşulması və bu istiqamətdə ölkəmizin qanunverici-

liyinin uyğunlaşdırılması məsələlərinə toxunuldu.

Görüşdə Azərbaycanda insan haqlarının qorunması, demokratik inkişafla bağlı məsə-

lərlər müzakirə edildi. Səhbat zamanı Avropa Şurasının gündəliyində duran və qarşılıqlı maraq doğuran məsələlərə dair etraflı fikir mübadiləsi aparıldı.

Rəsmi xronika

Prezident İlham Əliyev Şamaxı rayonunda baş vermiş təbii fəlakətin nəticələrinin aradan qaldırılması işlərinin davam etdirilməsi ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında sərəncam imzalayıb.

Sərəncamda qeyd edilir ki, baş vermiş zəlzələ nəticəsində Şamaxı rayonunda yaşayış evlərinə dəymış ziyanın aradan qaldırılması işlərinin davam etdirilməsi məqsədilə həmin evlərin təmiri üçün Azərbaycan Respublikasının 2019-cu il dövlət bütçəsində nəzərdə tutulmuş Azərbaycan Respublikası Prezidentinin ehtiyat fondundan 2 milyon manat Şamaxı Rayon İcra Hakimiyyətinə ayrılsın.

Maliyyə Nazirliyinə tapşırılır ki, bu Sərəncamın 1-ci hissəsində göstərilən məbləğdə maliyyələşməni təmin etsin. Nazirlər Kabinetini bu Sərəncamdan irəli gələn məsələləri həll edəcək.

13 sentyabr 2019-cu il

Sentyabrın 12-də Bakıda Ümumdünya Mətbuat Şuraları Assosiasiyasının illik toplantısı öz işinə başlayıb.

AZERTAC xəber verir ki, iki gün davam edəcək tədbirdə Asiya, Avropa və Afrikanın 20-yə yaxın ölkəsindən nümayəndələr, BMT, Avropa Şurası kimi beynəlxalq təşkilatların, o cümlədən yerli media qurumlarının rəhbərləri və ekspertlər iştirak edirlər.

Azərbaycan Mətbuat Şurasının sədri Əflatun Amaşov bildirib ki, Ümumdünya Mətbuat Şuraları Assosiasiyası 1992-ci ildə yaradılıb. ABŞ-in bir sıra ştatlarının, Türkiye, Hindistan, Pakistan, Banqladeş, Nepal, Zimbabve, Keniya və digər ölkələrin jurnalistləri belə bir qurum yaradıblar. O vaxtdan inдиədək quruma üzv ölkələrdə tədbirlər keçirilir və jurnalistlərin qarşılaşdığı problemlər, informasiya əldə etmələri ilə bağlı yaranmış çətinliklərin aradan qaldırılması ilə bağlı təkliflər səsləndirilir. Ümumilikdə toplantıda dünyada medianın inkişaf meyilləri müzakirə olunur.

Mətbuat Şurasının sədri Azərbaycanda media sahəsində əldə edilən uğurlar barədə danışır. Bildirib ki, 1998-ci ildə ölkəmizdə senzura ləğv edilib, kütłəvi informasiya vasitələri ilə bağlı qanunvericilik bazası təkmilləşdirilib, media tam müstəqildir. Azərbaycanda internet media da fealiyyəti uşaqla davam etdirir. Ölkəmizdə 3 milyon yaxın insan sosial şəbəkədən istifadə edir. Azərbaycanda etnik qruplar sülh və əmin-amanlıq şəraitində yaşayırlar. Media da bu istiqamətdə dövlət siyasetini dəstekləyir.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin ictimai-siyasi məsələlər üzrə köməkçisi Əli Həsənov tədbirdə çıxış edib. Dünya Mətbuat Şuraları Assosiasiyasının Bakı toplantısının iştirakçılarını Prezident İlham Əliyev və hökumətimiz adından salamlayan Əli Həsənov deyib ki, Azərbaycan milli mətbuatı və digər kütłəvi informasiya vasitələri yüz ildən artıq bir tarix çərçivəsində müxtəlif inkişaf mərhələlərini keçərək ictimai həyatımızın ayrılmaz tərkib hissəsinə və vətəndaş cəmiyyətinin hərəkətverici qüvvələrindən birinə çevrilib. 1991-ci ildə müstəqiliyini yenidən bərpa etdiğən sonra - 1995-ci ildə qəbul olunmuş Azərbaycan Respublikasının Yeni Konstitusiyasında fikir ve söz azadlığının əsas insan hüquqları sırasında öz eksesini tapması KİV-in inkişafında yeni tarixi mərhələnin bünövrəsini qoyub. Prezident Heydər Əliyevin 1998-ci il avqustun 6-da imzaladığı Fərmanla KİV üzərində senzuranın ləğv edilməsi, kənar təsir olmadan özünütənzimləyən azad medianın yaradılması üçün ölkəmizdə geniş perspektivlər açıldı. Sonrakı dövrde kütłəvi informasiya vasitələri, informasiyanın əldə olunması, milli teleradio yayımı, ictimai televiziya, informasiya azadlığı və digər sahələrlə bağlı yeni qanunların qəbul olması KİV-in inkişafını təmin edən zəruri qanunvericilik bazası kimi çıxış etdi.

Ötən 25 ilde ölkəmizdə kütłəvi informasiya vasitələrinin maddi-texniki bazasının möhkəmləndirilməsi, jurnalistlərin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi istiqamətdə atılan mühüm addımları xatırladan Əli Həsənov qeyd edib ki,

Bakıda Ümumdünya Mətbuat Şuraları Assosiasiyasının illik toplantısı keçirilir

Azərbaycan Prezidentinin sərəncamları ilə 1998-ci ilin sonunda yerli KİV-lər əlavə dəyər vergisindən azad edilib, ölkəyə getirilən çap məmulatlarına tətbiq edilən gömrük rüsumları ləğv olunub, media vasitələrinin dövlətə olan borcları silinib və əlavə olaraq onlara uzunmüddətli və güzəştli kreditlərin verilməsi işi təmin edilib.

Əli Həsənov bildirib ki, ölkəmizdə KİV-lərin, xüsusən də yazılı medianın inkişafına mühüm təsir göstərən əsas addımlardan biri de 2008-ci il iyulun 30-da Azərbaycan Prezidentinin Sərencamı ilə "Azərbaycan Respublikasında kütłəvi informasiya vasitələrinin inkişafına dövlət dəstəyi Konsepsiya"nın qəbul edilməsi və həmin sənədin tətəblərinə uyğun olaraq 2009-cu ildə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kütłəvi İformasiya Vasitələrinin Inkişafına Dövlət Dəstəyi Fondu (KİVDF) yaradılması olub. 2009-cu ildən başlayaraq KİV layihələrinin maliyyələşdirilməsi üçün dövlət bütçəsindən mediaya və jurnalistlərin ehtiyacı üçün on milyonlarla manat vəsait ayrılib. Bundan başqa, Azərbaycan Prezidentinin sərəncamları ilə jurnalistlər üçün çoxmənzilli iki yaşayış binası tikilib istifadəyə verilib, üçüncüün tikintisi isə hazırda davam edir. 2000-ci ildən Azərbaycan milli mətbuatının yubileyləri mütəmadi olaraq dövlət seviyyəsində qeyd olunur. 2005-ci, 2010-cu, 2015-ci və 2016-ci illərdə yüzlərə jurnalist fəxri ad və dövlət mükafatları ilə təltif olunub. Bütün bunlar ölkənin informasiya tələbatının tam ödənil-

məsi üçün KİV-in fealiyyətine böyük stimul verib. Hazırda Azərbaycanda rəsmi qeydiyyatdan keçmiş KİV-lərin ümumi sayı 5000-dən çoxdur. KİV-lərin kəmiyyət göstəricilərinə görə Azərbaycan MDB və Şərqi Avropa ölkələri arasında birləşmələrə sərəndədir. Ölkədə 40-dək gündəlik, 200-dən çox həftəlik və aylıq qəzet-jurnal və digər media nümunələri nəşr olunur. 300-ə yaxın xəbər və analitik internet saytı, 20-yə yaxın informasiya agentliyi, rayonlarda və bölgələrde isə 100-ə yaxın KİV fealiyyət göstərir. Ölkəmizdə 11 ümumrespublika, 4 peyk, 17 kabel, 25 internet televiziysi və 13 regional televiziya, 14 radio fealiyyətdədir. 2005-ci ildə Azərbaycanda ictimai Televiziya və Radio Yayımçıları Şirkəti təsis edilib və hazırda uğurla fealiyyət göstərir. Bu gün Azərbaycanda 50-dən artıq jurnalist təşkilatı qeydə alınib, 30-dək təşkilat söz və məlumat azadlığının, mətbuatın iq-tisadi müstəqiliyinin gücləndirilməsi, jurnalistlərin hüquqlarının müdafiəsi, cəmiyyətə media arasında münasibətlərin tənzimlənməsi və digər məsələlərlə feal məşğul olur. Mətbuat yayımını həyata keçirən müstəqil kommersiya şirkətlərinin sayı 23-ə çatıb.

Azərbaycanda internet və sosial şəbəkələrin fealiyyəti haqqında məlumat verən Əli Həsənov diqqətə çatdırıb ki, hazırda ölkəmizdə internet istifadəçilərinin sayı ümumi əhalinin 80 faizindən çoxdur və bu göstəricilərə görə Azərbaycan dünya ölkələri arasında birinci sıralarda bərqrər olub. Az. domenində qeydiyyatdan keçən internet

saytlarının sayı 20 mini ötüb. Bununla yanaşı, Azərbaycanda azad sözə və fikrə dövlət seviyyəsində yüksək əhəmiyyət verilməsinin nəticəsidir ki, transmilli media qurumlarının ölkə ərazisində verilişlərin yayılmasında heç bir məhdudiyyət yoxdur, eyni zamanda, vətəndaşların "Facebook", "Twitter", "Youtube", "Instagram" kimi sosial şəbəkələrə sərbəst çıxışı təmin edilib. Ölkədə sosial şəbəkə istifadəçilərinin sayı 3 milyon nəfərdən artıqdır ki, bu da cəmi 10 milyon əhalisi olan Azərbaycan üçün çox böyük göstəricidir. Sosial şəbəkələrə dövlət seviyyəsində verilən əhəmiyyətin göstəricilərindən biri də odur ki, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin və əksər dövlət qurumlarının, ayri-ayrı vəzifəli şəxslərin rəsmi sosial profilləri fealiyyət göstərir. Hakimiyət səsli şəbəkələrdə qaldırılan məsələlərə mütəmadi olaraq öz münasibətini bildirir, internetə məlumat mənbələrindən biri kimi yanaşır və ondan istifadə edir.

Prezidentin ictimai-siyasi məsələlər üzrə köməkçisi deyib ki, son illərdə sosial şəbəkələrin ictimai rəyin formallaşmasına təsir imkanlarını artırmağa çalışır. Lakin burada bir məqamı qeyd etməliyik ki, sosial şəbəkələrin rolunu müsbət xarakterizə edən cəhətlərlə yanaşı, mənfi meyiller də özünü göstərir. Sosial şəbəkələrin meydana gelmesi bir tərəfdən söz və öz fikrini ifadə etmək azadlığının təmin olunmasında yeni perspektivlər açır. Digər tərəfdən, sosial şəbəkələrlə insan hüquqları arasındaki qarşılıqlı təsir bəzən xoşagelməz

vəziyyət yaradır. Məsələn, sosial şəbəkələrdə insanların şərəf və ləyaqətinin alçaldılması halları baş verir ki, bu da insan hüquqlarının pozulması deməkdir. Təessüf ki, bu cür mənfi hallar bəzən transmilli medianın fealiyyətində də özünü göstərir. Transmilli media qurumlarının verilişlərinin ölkədə yayılmasının müsbət cəhəti bundan ibarətdir ki, əhali dünyada baş verən proseslərə bağlı operativ məlumatlar əldə etmək imkanı qazanır. Burada özünü göstəren mənfi xüsusiyyət isə ondadır ki, bəzən müxtəlif siyasi dairələrin və yaxud lobbi qruplarının təsiri ilə transmilli media qurumları ictimai rəyi manipulyasiyaya məruz qoymağa çalışır, obyektivlik və bitərəflik kimi prinsiplərə zidd olaraq qərəzli, subyektiv informasiyalar yayır.

Əli Həsənov çıxışını aşağıdakı fikirlərle tamamlayıb: "Azərbaycan hakimiyyəti hazırlıda söz və mətbuat azadlığını, KİV-in inkişafının təmin edilməsini dövlət siyasetinin əsas istiqamətlərindən biri hesab edir. Azərbaycan dünyanın və bölgəmizin azsaylı ölkələrindəndir ki, hələ 1998-ci ildə mətbuat və informasiya nazirliyini ləğv edib və mətbuatın dövlət tənzimlənməsindən birmənali şəkildə imtina edib. Azərbaycan dövləti bu işi hazırlıda ölkə jurnalistlərinin öhdəsinə buraxıb ki, onlar da öz ümumi toplantılarında jurnalistlərin vahid ictimai təşkilati olan Mətbuat Şurasını yaradılar. KİV-lərin fealiyyətinin dəstəklənməsi və siyasi plüralizmin genişləndirilməsi siyasetini də biz məhz yaratdığımız KİVDF fondu, o cümlədən Mətbuat Şurası vasitəsilə həyata keçirməyə çalışırıq. Mətbuat Şurası bu istiqamətdə dövlətin əsas tərfədəsidir. Ölkə jurnalistlərinin ictimai maraqlarının yegane təminatçısı kimi çıxış edən bu qurum uğurlu fealiyyət göstərir və bugünkü möhtəşəm toplantı da bunun əyani sübutudur. Dünya ölkələrini təmsil edən əksər Mətbuat Şuralarını Bakıya toplamaq və milli-transmilli jurnalistikanın, azad medianın problem və uğurlarını müzakirə etmək bacarığı bunun göstəricisidir.

Türkiyənin Azərbaycandakı səfiri Erkan Özoral deyib ki, qardaş ölkələr olan Türkiye və Azərbaycan mədəniyyət, tarix baxımından bir millət, iki dövlətdir. Türkiye və Azərbaycanın həyata keçirdiyi beynəlxalq layihələrlə qurur duyuğu və bu prosesi davam etdirməkdə israrlılığı.

Səfir qeyd edib ki, Türkiye Azərbaycanın ən böyük problemi olan Dağlıq Qarabağ məsələsinin təz bir zamanda həllini vacib sayır. Xocalıda yüzlərə insanı qətlə yetirən ermənilər Türkiye soyqırımı töötəməkdə ittihad edirlər. Bütün bu qarayaxmalarla qarşı gerəkləri dünyaya göstərmək Türkiye və Azərbaycan mediasının üzərinə düşən ən böyük vəzifələrdən biridir.

BMT-nin Qlobal Kommunikasiyalar Departamentinin Azərbaycan üzrə təmsilçisi Rəşad Hüseynov, Avropa Şurasının Bakı ofisinin nümayəndəsi Pərvanə Bayramova və digər çıxış edənlər Ümumdünya Mətbuat Şuraları Assosiasiyasının yaranma tarixindən və fealiyyətindən, eləcə də müasir medianın üzləşdiyi problemlərdən və qarışışda duran vəzifələrdən bəhs edirlər. Toplantı sentyabrın 13-də işini plenar sessiyalarla davam etdirəcək.

Əli Həsənov: "Milli birlik, həmrəylik Azərbaycanın alternativsiz reallığıdır"

Azərbaycanda 1993-cü ildən milli birlik - vətəndaş həmrəyliyi siyasəti yürüdülür. Siyasi partiyalar cəmiyyətin institutlarıdır. Azərbaycan iqtidarı ilə cəmiyyətin digər təmsilçiləri - qeyri-hökumət təşkilatlarının, media və siyasi partiya nümayəndələrinin ünsiyyəti bütün dövrlərdə aktual olub. Biz milli birliyi, həmrəyliyi Azərbaycanın alternativsiz reallığı kimi dəyərləndiririk. Milli birliyin, həmrəyliyin alternativini görmürük.

AZERTAC xəber verir ki, bu sözləri Azərbaycan Prezidentinin ictimai-siyasi məsələlər üzrə köməkçi Əli Həsənov sentyabrın 12-də Ümumdünya Mətbuat Şuraları Assosiasiyanın Bakıda keçirilən illik toplantısında jurnalistlərə müsahibəsində deyib.

Dialoğun əksinin qarşıdurma və qeyri-qanuni mübərize olduğunu bildirən Əli Həsənov deyib: "Biz dialoqu yüksək dəyərləndiririk, istənilən halda Azərbaycan cəmiyyəti üçün dialoq həmişə aktualdır. Sentyabrın 11-də belə bir tədbir keçirilib. Düşünürəm ki, siyasi partiyalar, media və qeyri-hökumət təşkilatları bu istiqamətdə fealiyyətlərini məhdudlaşdırmaçaqlar. Gələcəkdə həm daxili, həm xarici siyasetlə bağlı dialoq masası arxasında müzakirələr aparıla bilər".

Siyasi mübərizesini söyüş üzərində quran bəzi insanların fealiyyətinə münasibət bildirən Əli Həsənov vurğulayıb ki, söyüş və təhəqirdən istifadə edənlərə müxalifət demək olmaz. "İnsanlar var ki, Azərbaycanı müxtəlif səbəblərə görə tərk edib, xarici ölkədə özünə bir vəsiyə ilə sığınacaq tapıblar. Təessüflər olsun ki, onlar anti-Azərbaycan dairələrinin əlində aleltə çevriliblər. Anti-Azərbaycan dairələrinin maliyyəleşməsində erməni fondları da iştirak edir. Xarici ölkələrdə onlardan Azərbaycana qarşı çirkin formada istifadə edirlər. Bu, Azərbaycan millətinin adına ləkədir. Düşünürəm ki, onlar nə vaxtsa Azərbaycan xalqına məxsus dəyər nümayiş etdirərək bu yoldan çəkinəcəklər", -deyə Prezidentin köməkçisi bildirib.

Prezident Administrasiyasının məsul işçiləri bölgələrdə vətəndaşların müraciətlərini dinləyiblər

Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının məsul işçiləri şəhər və rayonlarda vətəndaşların qəbulu cədvəline uyğun olaraq, sentyabrın 12-də Quba, Cəlilabad, Qəbələ, Beyləqan və Cəbrayıl rayonlarının sahinkərli ilə görüşüb.

AZERTAC xəber verir ki, Prezident İlham Əliyevin tapşırıqına əsasən keçirilən görüşlərdə sakınların qaldırıldığı məsələlər diqqətlə dinlənilib, bütün məsələlərin qanunvericiliyə uyğun həlli istiqamətində tapşırıqlar verilib. Bəzi müraciətlər yerində həll edilib. Araşdırılma tələb edən müraciətlər nəzarətə götürülüb və onların həlli istiqamətində aidiyyəti üzrə göstərişlər verilib.

Görüşlərdə qeyd olunub ki, Prezident İlham Əliyevin regionların sosial-iqtisadi inkişafına göstərdiyi diqqət və qayğı nəticəsində respublikamızda müasir infrastruktur, istehsal və emal müəssisələri yaradılır, yeni iş yerləri açılır. İlk növbədə, əhalinin sosial rifah halının da-ha da yaxşılaşdırılmasına yönəlmış bu tədbirlər bir dəha təsdiqləyir ki, dövlətimizin başçısının həyata keçirdiyi siyasetin mərkəzində Azərbaycan vətəndaşı dayanır. Son vaxtlar sosial-iqtisadi sahədə aparılan əsaslı islahatlar Prezident İlham Əliyevin əhalinin sosial vəziyyətinin yaxşılaşdırılması istiqamətində reallaşdırılan tədbirlərin davamıdır.

Diqqətə çatdırılıb ki, Azərbaycanda sosial-iqtisadi sahədə inqilabi islahatlar həyata keçirilməkdədir. Bu islahatlar, ilk növbədə, əhalinin rifah halının yaxşılaşdırılmasına, vətəndaş memnunluğuna yönəlib. Prezident İlham Əliyev hələ 2018-ci ilin sonlarında bəyan etmişdi ki, qarşidakı dövrde əhalinin sosial durumunun daha da yaxşılaşdırılması prioritet olacaq. Bu məqsədə 2019-cu ilin əvvəlinde dövlətimizin başçısı iki böyük sosial islahat paketini təsdiqlədi. Birinci paketdə 3 milyon vətəndaşın maaş, pensiya, sosial müavinətlərinin artırılmasına, mühüm sosial məsələlərin həllinə 1,6 milyard manat yönəldildi və icra olundu. İkinci paketin icrası ilə bağlı hazırlıq işləri də tamamlanıb və sentyabrın 1-dən minimum əməkhaqqı 250 manata çatdırılıb, əlavə olaraq 400 min nəfərin maaşı 20-50 faiz artırılıb. Oktyabrın 1-dən isə pensiyaların artımı 750 min nəfərə şəmil olunacaq. Hər iki paketin ümumi məbləği cari il üçün 2,3 milyard manat, gelən il üçün isə daha 3 milyard manat təşkil edir. Bu iki sosial islahat paketi, ümumilikdə, 4,2 milyon vətəndaşı əhatə edəcək. Minimum pensiya 72 faiz artırılıb. Beləliklə, ölkəmiz minimal pensiya üzrə alıcılıq qabiliyyətinə görə MDB-de birinci olacaq. Minimum əməkhaqqının 250 manata çatdırılmasından sonra Azərbaycan bu göstərici üzrə MDB-de ikinci sırada qərarlaşıb.

Bundan başqa, müavinətlərin və təqaüdlerin artırılması 300 min əlliyyi olan şəxsi, 500 min məcburi köçküñü, 100 minden çox tələbəni, ümumilikdə, 1,3 milyon insanı əhatə edir. Ən əsası, bu addımlar aztəminatlı təbəqəni əhatə etməklə yanaşı, həmin kateqoriyaya aid olan insanların sosial durumunu əhəmiyyəti dərəcədə yaxşılaşdıracaq.

Azərbaycan Prezidentinin digər təşəbbüsü sosial siyorta sahəsində inqilabi irəliləyişi təmin edib. Belə ki, 2006-2018-ci illərdə siyortaya hətta cüzi məbləğ ödəyənlərə belə 25 illik siyorta stajı hesablanıb. Bunun nəticəsində yanvarın 1-dən heç bir bürokratik əngel olmadan 13 min nefəre pensiya təyin olunub. İl ərzində pensiyaya çıxan vətəndaşların 80 faiizi də bundan yararlanıb.

Keçirilən görüşlərdə, həmcinin məmur-vətəndaş münasibətlərinin sağlam zəmində quşulmasının, insanlara layiqli xidmet göstərilməsinin, etik davranış qaydalarına əmel olunmasının vacibliyi vurğulanıb. Sakınlar bölgələrdə vətəndaşların qəbulu və müraciətlərinə baxılması üçün yaradılan rahat və əlverişli şəraitdə razılıqlarını ifade edib, göstərilən diqqət və qayğıya görə Prezident İlham Əliyevə minnətdarlıqlarını bildiriblər.

"Azərbaycan Rusiya ilə əlaqələrin dərinləşməsinə böyük önəm verir"

Sentyabrın 12-də Milli Məclisin Sədri Oqtay Əsədov ölkəmizdə səfərdə olan Rusiya Federasiyasının Sverdlovsk vilayətinin Qanunvericilik Məclisinin Sədri Lyudmila Babuškinanın başçılıq etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüşüb. AZERTAC xəber verir ki, Milli Məclisin Sədri Azərbaycanın Rusiya ilə əlaqələrin dərinləşməsinə böyük önəm verdiyini söyləyib. O, qarşılıqlı əməkdaşlıq istiqamətində öten dövr ərzində xeyli işlər görüldüyünü bildirib. Vurgulayıb ki, ölkələr arasında iqtisadi, mədəni, elm, təhsil, sosial və müxtəlif istiqamətlərdə əməkdaşlıq əlaqələri inkişaf edir.

Lyudmila Babuškina Sverdlovsk vilayəti Qanunvericilik Məclisinin Azərbaycan parlamenti ilə əməkdaşlığından danışıb. Qonaq Rusiya-Azərbaycan münasibətlərinin artan tempədə davam etdiyini deyib. Söhbət tərəfləri maraqlandıran məsələlər ətrafında geniş fikir mübadiləsi aparılıb.

Naxçıvan Ali Məclisində görüş keçirilib

Sentyabrın 12-də Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri Vasif Talibov İsveçrə Konfederasiyasının ölkəmizdəki fövqəladə və səlahiyyətli səfiri xanım Muriel Peneveyre ilə görüşüb.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin mətbuat xidmətindən AZERTAC-a bildirilib ki, Ali Məclisin Sədri qonağı salamlayıb, Azərbaycanın Naxçıvan Muxtar Respublikası ilə İsveçrə Konfederasiyası arasındaki əlaqələrə diqqəti çekib. Birgə əməkdaşlığın nəticəsəsi kimi muxtar respublikada kehrizlərin bərpası layihəsindən danışan Ali Məclisin Sədri 2011-ci ilde İsveçrə Konfederasiyasının o zamankı Prezidenti xanım Mirel Kalmi-Reyn Naxçıvana səfərini xatırladıb.

İsveçrə şirkəti tərəfindən Naxçıvanda Güneş elektrik stansiyasının qurulduğunu, eləcə də bir sira beynəlxalq tədbirlərin keçirildiyini qeyd edən Ali Məclisin Sədri əminliyini bildirib ki, xanım Muriel Peneveyrenin səfəri də əməkdaşlığın genişləndirilməsinə töhfə verəcəkdir.

Diplomatik fealiyyəti müddətində ilk rəsmi səfərini Naxçıvan Muxtar Respublikasına etdiyini bildirən xanım Muriel Peneveyre göstərilən diqqətə görə minnətdarlıq edib. Səfir qarşılıqlı əlaqələrin əhəmiyyətinə toxunub, əməkdaşlığın daha da genişləndirilməsində seyaların artırılacağını bildirib. İsveçrə Əməkdaşlıq Ofisinin Cənubi Qafqaz üzrə regional direktor müavini xanım Simon Hayberli görüşdə iştirak edib.

Yuri Borisov: "Rusiya Dağılıq Qarabağ münaqişəsinin aradan qaldırılmasını istəyir"

Rusiya Baş Nazirinin müavini Yuri Borisov Ermənistən paytaxtı Yerevanda keçirilən Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatının (KTMT) hərbi-iqtisadi əməkdaşlıq üzrə Dövlətlərərəsi komissiyasının iclasından sonra jurnalistlərə müsahibəsində deyib ki, "Rusiya Dağılıq Qarabağ münaqişəsinin aradan qaldırılmasını istəyir".

"Sputnik" agentliyi xəber verir ki, Moskvadan Ermənistən-Azərbaycan Dağılıq Qarabağ münaqişəsinin aradan qaldırılması tərefdarı olduğunu vurğulayan Y.Borisov diqqətə çatdırıb ki, Rusiya Prezidenti Vladimir Putin bu istiqamətdə səyləri hamıya məlumdur. "Rusiya bütün vasitələrlə bu münaqişənin aradan qaldırılmasını istəyir. Siz Rusyanın, xüsusən bizim Prezidentin bu məsələdə oynadığı rolü bilirsınız", -deyə Baş Nazirin müavini qeyd edib. Erməni jurnalistlərin KTMT-nin Azərbaycanla bağlı mövqeyi barədə suala cavab verən Y.Borisov əlavə edib ki, "Rusiya keçmiş SSRİ-nin bütün respublikaları, o cümlədən Azərbaycanla hərbi-iqtisadi əməkdaşlığı alıqlısayır".

13 sentyabr 2019-cu il

YAP və Çin Kommunist Partiyası arasında əlaqələrin 20 illiyi münasibətlə Pekində konfrans keçirilib

Cinin paytaxtı Pekində Yeni Azərbaycan Partiyası (YAP) və Çin Kommunist Partiyası (ÇKP) arasında əlaqələrin qurulmasının 20 illiyi münasibətlə konfrans keçirilib.

AZƏRTAC xəber verir ki, YAP ilə ÇKP arasında dövlət idarəciliyi sahəsində təcrübə mübadiləsinə dair "Xalqların rifahı naminə" mövzusundan keçirilən konfransda çıxış edən ÇKP-nin beynəlxalq əlaqələr şöbəsinin nazir statusunda rəhbəri Sun Tao her iki ölkədə uzun illerdər hakimiyyətdə olan Yeni Azərbaycan Partiyası ilə Çin Kommunist Partiyasının səmimi dostluq və etibarlı tərəfdəşlik əlaqələrinin olduğunu deyib. Ötən 20 ilədə iki partiya arasında six temaslar qurulub, qarşılıqlı sefərlər həyata keçirilib, təcrübə mübadiləsi aparılıb.

"İki partiya arasında əməkdaşlıq hazırlı davamlı inkişaf edərək möhkəmlənir. Bu gün biz dövlət idarəciliyi sahəsində təcrübə mübadiləsi aparmaqla, təntənəli şəkildə münasibətlərimizin 20 illiyini qeyd edirik. Qarşılıqlı sefərlər bu əməkdaşlığın möhkəmlənməsində xüsusi rol oynayır. Tarix göstərir ki, iki partiya arasında yaxınlaşma,

əməkdaşlığın dərinleşməsi dövlət başçılarının iradəsi sayəsində mümkün olub. Hər iki partiya xalqı söykənərək, dövlətin inkişafı üçün çalışır", - deyə Sun Tao bildirib.

O təmsil etdiyi partiyanın Çin dövlətinin inkişafı, xalqın rifah halının yüksəlməsi istiqamətində görüdüy işlərdən danışıb, ötən 70 ilədə Çin Xalq Respublikasının Kommunist Partiyasının idarəciliyi ilə eldə etdiyi uğurlardan danışıb.

Sun Tao Çin Kommunist Partiyasının yaxşı dost və tərəfdəş kimi Yeni Azərbaycan Partiyasının dövlət idarəciliyi konsepsiyasını yüksək qiymətləndirdiyini deyib. Görkəmli dövlət xadimi Heydər Əliyevin və Prezident İlham Əliyevin lideri olduğu Yeni Azərbaycan Partiyası ölkənin inkişafı üçün siyasi və iqtisadi islahatlar aparıb. Biz YAP-

in bu istiqamətdə qazandığı uğurlara sevinirik. Tarixi İpek Yolu Çin və Azərbaycana sarılmaz dostluq əlaqələri bəxş edib. Müasir dövrde isə "Bir kəmər, bir yol" təşəbbüsünün həyata keçirilməsində ölkələrimiz six əməkdaşlıq edir.

YAP Siyasi Şurasının üzvü, Milli Məclisin komitə sedri Hadi Rəcəbli Azərbaycanın Çin Xalq Respublikası ile ikitərəflı münasibətlərə xüsusi əhəmiyyət verdiyini, əlaqələrin bütün sahələrdə dərinləşməsində və genişlənməsində maraqlı olduğunu deyib.

Yeni Azərbaycan Partiyasının banisi, Azərbaycan xalqının ümummilli lideri Heydər Əliyevin 1994-cü ilin martında ÇXR-ə rəsmi sefəri ilə əsası qoyulmuş yüksək səviyyəli siyasi dialoq Prezident İlham Əliyev tərəfindən də uğurla inkişaf etdirilib və ikitərəflı əlaqələrimiz keyfiyyətə

yeni mərhələyə yüksəlib.

Məhz bu cür sıx əməkdaşlıq münasibətləri iki ölkənin hakim partiyaları - Yeni Azərbaycan Partiyası və Çin Kommunist Partiyası arasında fəal əməkdaşlığın formallaşmasına münbət şərait yaradıb. Bu cür yüksək səviyyəli əlaqələr sayəsində hakim partiyalar arasında qarşılıqlı sefərlər təşkil olunur, dövlət və cəmiyyət idarəciliyi sahəsində təcrübə mübadilələri həyata keçirilir.

müvafiq olaraq həllinə tərəfdardır.

Qeyd olunub ki, Çinin dövlət başçısı tərəfindən irəli sürülmüş "Bir kəmər, bir yol" təşəbbüsü ikitərəflı münasibətlərimizin genişləndirilməsinə və dərinleşməsinə yeni imkanlar yaradıb. Azərbaycan bu təşəbbüsü ilk dəstəkləyən ölkələrdən biri olaraq, reallaşdırıldığı irimiqyaslı nəqliyyat-infrastruktur layihələri ilə onun həyata keçirilməsinə öz əhəmiyyəti töhfəsini verməkdədir. Bu xüsusda Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin cari il aprelin 25-27-de Pekin şəhərində keçirilmiş 2-ci "Bir kəmər, bir yol" Beynəlxalq Əməkdaşlıq Forumunda iştirakçı ölkələrimizin sözügedən təşəbbüsü birge reallaşdırmağa sadıqlıqların bir daha təsdiqi kimi dəyərləndirilməlidir. Hadi Rəcəbli Azərbaycanın əldə etdiyi uğurlardan, iqtisadiyyatın inkişafından, əhalinin sosial rifah halının yüksəlməsindən, beynəlxalq aləmdə artan nüfuzundan danışıb. Konfrans digər çıxışlarla davam etdirilib.

Xaricdə mühacir adı ilə fəaliyyət göstərən dairələr və onların sifarişçiləri güclü Azərbaycan istəmirlər

Milli Məclisin Gənclər və idman komitəsinin sədr müavini Şahin İsmayılovun yap.org.az-a müsahibəsi

- *Şahin müəllim, bu gün cəmiyyətimizdə əsas müzakirə mövzularından biri xaricdə mühacir adı ilə fəaliyyət göstərən dairələrin ölkəmizə qarşı apardıqları qarayaxma kampaniyası ilə bağlıdır. Bu barədə nə deyə bilərsiniz?*

- Tarixin müxtəlif dövrlərində bu ve ya digər dövlətə və ya quruma təsir göstərmek üçün müxtəlif vasitələrdən istifadə olunub. 21-ci əsrde də təsir vasitələri öz aktuallığını qorumaqdadır. Forma dəyişsə də, məzmun eyni olaraq qalır. Müxtəlif beynin mərkəzləri hər zaman yeni təsir vasitələrini hazırlayırlar. Təbii ki, bu təsir vasitələrini həyata keçirmək üçün də alətlər tələb olunur. Şübhəsiz ki, bu gün özlərini mühacir adlandıran şəxslər sadəcə olaraq alətlərdir. Bəs bu alətlərdən istifadə edən sifarişçilər kimlərdir? Bu sualın cavabı isə o qədər da çətin deyil: ənənəvi anti-Azərbaycan quvvələri. Bu quvvələrin istəyi isə Azərbaycana qarşı qarayaxma kampaniyası aparmaq, ölkədaxili çaxnaşma salmaq, insanları dövlət institutlarına qarşı qaldırmaq, dövlətçiliyi sarsıtmak və s.-dir. Düzdür, özlərini mühacir adlandıran şəxslər hər cəhdə iddia edirlər ki, onlar hər hansı bir qurum və ya şəxslərlə əməkdaşlıq etmirlər. Bunları isə sübut etmək ele də çətin deyil. Sadə suallar vermeklə cavablar tapmaq olar. Necə ola bilər ki, heç bir yerde işləmedən uzun müddət Avropanın müxtəlif şəhərlərində kifayət qədər yaxşı şəraitdə yaşayırlar mühacir düşərgələrində yox? Qaçqın problemindən əziyyət çəkən Avropana nece ola bilər ki, bu şəxslərin miqrasiya problemləri asanlıqla həll olunur? Nəyə görə bu insanlar ənənəvi anti-Azərbaycan kampaniyasında hər zaman ön cərgələrdə olurlar? Nə üçün müxtəlif donorlar hər zaman ənənəvi simalarla əməkdaşlıq edirlər və s. Düşünürəm ki, kifayət qədər sadə suallardır.

Müxtəlif dövrlərdə Azərbaycana təsir cəhdlerinin şahidi olmuşdur. Hər zaman da bu kampaniyalar uğursuzluqlarla nəticələnmişdir. Cənubi Azərbaycan güclü dövlətdir, dövlət institutları peşəkar fealiyyət göstərir, xalq-iqtidat birliyi yüksək səviyyədədir, ölkə Prezidentinin nüfuzu kifayət qədər yüksəkdir və Onun həyata keçirdiyi siyaset xalq tərefindən dəstəklənir. Düşünürəm ki, dövrü xarakter daşıyan bu kampaniyanın da sonu sələflərindən fərqli olmayıcaq. Cənubi onların dediklərinin eksi olaraq, Azərbaycan inkişaf etməkdə davam edir, nəhəng iqtisadi layihələr həyata keçirilir, iqtidat qarşısına qoyduğu hədəflərə çatır. Bax ela burada sizin sualınız cavabı bir daha özünü göstərir, xaricdə mühacir adı ilə fəaliyyət göstərən dairələrin ölkəmizə qarşı apardıqları qarayaxma kampaniyası və onun sifarişçiləri güclü Azərbaycan istəmirlər.

- *Narahatlıq doğuran bir məqam da mühacir müxalifətin xaricdəki müəyyən dairələrin, xüsusi xidmət orqanlarının maraqlarına xidmət etməsidir. Bu fakt nə dərəcədə təhlükəlidir?*

- Qeyd etdiyim kimi, bu insanlar sadəcə olaraq alət rolunda çıxış edirlər və onlar müxtəlif sifarişləri yerinə yetirirlər. Azərbaycan xalqının genetik kodundan xəyanət yoxdur. Vətən bütün anlayışlardan öndə gelir. Bele insanların bu cür əməlliəti isə sadəcə

olaraq təessüf doğurur. Ona görə mən məsələni təhlükəli yox, təessüfədici aldlandırmak istərdim. Bir məsələ de-qıqdır ki, Azərbaycan gücləndikcə dostlarının olduğu kimi onu istəməyən qüvvələrin də sayı artır. Buna esas səbəblərdən biri isə erməni diasporası və onların müttəfiqləridir. Hərbi və siyasi müstəvиде mübarizə apara bilməyən ermənilər vaxtaşırı müxtəlif kampaniyalar təşkil etməkələ Azərbaycanı gözdən salmağa çalışırlar.

Təessüf edirəm ki, özlərini mühacir adlandıran şəxslər birbaşa və ya dolayı olsa da bu kampaniyalara qoşulurlar. Bu isə müstəqil Azərbaycan uğrunda həlak olan insanların ruhlarına hörmətsizlikdir. Əsl vətənpərvərlik nümunəsini gücünü vətəni gözdən salmağa yox, onu gücləndirməyə çalışmaq olardı. Daha güclü Azərbaycanın olması üçün isə hər bir azərbaycanlı öz əlindən gələni etməlidir.

- *Azərbaycanda siyasi proseslərə xarici müdaxilələrin yolverilməzliyinə qarşı ölkəmizdəki siyasi partiyaların və vətəndaş cəmiyyətinin həmrəyliyi nə dərəcədə zəruridir?*

- Tutduğu vəzifədən, çalıştığı yerden, təhsilindən, dünyagörüşündən və s. asılı olmayaraq hər bir Azərbaycan vətəndaşı bilməlidir ki, Azərbaycanı azərbaycanlılardan daha çox heç kəs sevə bilməz. Azərbaycan bizim hər birimiz üçün müqəddəsdir. Dünyada kifayət qədər xarici müdaxilələr neticəsində məhv olmuş dövlətlər vardır. Həmin dövlətlərə isə daha gözəl həyat və edildirdi. Nətice hər birimizin gözü qarışışındadır. Təbii ki, bu cür müdaxilələr ölkəmizə etmək mümkün deyil. Çünkü Azərbaycan güclü dövlətdir, onun güclü lideri var və Azərbaycan xalqı kifayət qədər müdrikdir. Ölkəmizin dənədən güclənməsi üçün hər bir sağlam qüvvənin cəmiyyətə düzgün mesajlar verməsi vacibdir. Siyasi partiyalar, vətəndaş cəmiyyəti nümayəndələri xarici müdaxilələrə ciddi müqavimət göstərməlidirlər.

Xüsusilə vətəndaş cəmiyyəti nümayəndələri bu prosesdə vacib rol oyanaya bilərlər. Bildiyiniz kimi ölkələr haqqında müəyyən hesabatlar məhz QHT-lərin reyləri esasında formalasır.

Odur ki, QHT-lər Azərbaycan reallıqlarının düzgün çatdırılması və dezinformasiyaya qarşı mübarizədə vacib rol oynayırlar. Onların bu işlərə töhvəsi kifayət qədər vacibdir. Siyasi partiyalar da həmçinin ümuməlkə məsələlərində əməkdaşlığı yer verməlidirlər.

Xüsusilə qeyd etmək istərdim ki, hər zaman belə maqamlarda Yeni Azərbaycan Partiyası öz avanqard mövqeyini nümayiş etdirir və ölkə üçün hər bir sağlam təşkilatı əməkdaşlığı çağırır.

YAP nümayəndə heyəti Çin Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsinin Ali Partiya Məktəbində olub

Sentyabrın 12-də YAP nümayəndə heyəti Çin Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsinin Ali Partiya Məktəbinin beynəlxalq əməkdaşlıq şöbəsinin direktoru xanım Dun Tsin və məktəbin təhsil şöbəsinin direktoru xanım Lo Mintsi ilə görüşüb.

YAP-in metbuat xidmətindən AZERTAC-a verilən məlumatə görə, görüşdə Ali Partiya Məktəbinin strukturu, təhsilin məzmunu və prinsipləri haqqında məlumat verilib.

YAP nümayəndə heyətinin rəhbəri, Milli Məclisin komitə sədri Hadi Rəcəbli dövlət idarəciliyi sahəsində peşəkar kadrların hazırlanmasına dair Azərbaycanın təcrübəsindən bəhs edib, həmçinin Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət İdarəcilik Akademiyasının fəaliyyəti haqqında məlumat verib. Sonda YAP adından müxtəlif hədiyyələr Çin Ali Partiya Məktəbinə təqdim olunub.

XİN: Fransa deputatlarının Azərbaycanın işğal olunmuş Dağlıq Qarabağ bölgəsinə qanunsuz səfərini qəti şəkildə pisləyirik

Azərbaycan Respublikası Xarici İşlər Nazirliyinin Metbuat xidməti idarəsi fransız deputatların Azərbaycanın işğal olunmuş Dağlıq Qarabağ bölgəsinə səfəri ilə bağlı məsələni şərh edib.

AZERTAC xəber verir ki, bununla bağlı verilən açıqlamada deyilir: "Fransa parlamentarilərinin Azərbaycanın işğal olunmuş Dağlıq Qarabağ bölgəsinə qanunsuz səfərini qəti şəkildə pisləyirik.

Yerli azərbaycanlı əhalinin qanlı etnik temizləmesini həyata keçirən və münaqişənin həlli çərçivəsində mecburi köçkünlərin əzeli yaşayış yerlərinə qayıtmalarının qarşısını almaq üçün elindən gələni edən Ermənistən tərəfindən ölkəmizin işğal olunmuş ərazilərinə bu qanunsuz səfərin həyata keçirilməsi Fransa parlamenti üzvlərinin rəhbər tutmulduqları "azadlıq, bərabərlik, qardaşlıq" yüksək ideallarına və fundamental insan hüquqlarına tamamilə ziddir.

Qeyd etmək lazımdır ki, bu addım qərəzli, Fransanın erməni lobbisinin təsiri altında olan və əvvəlki qanunsuz səfərləri səbəbindən adı artıq Azərbaycana giriş arzuolunmaz şəxslər siyahısında yer alan Gi Teissier (Guy Teissier) kimi deputatlar tərəfindən atılıb. Ona qoşulan qanunsuz səfərin digər iştirakçılarının, deputatlar Valeri Buaye (Valerie Boyer), Jan-Pyer Cubertafon (Jean-Pierre Cubertafon), Məhəmməd Laqhila (Mohamad Laqhila), Daniel Kazaryan (Daniele Cazarian), Giyom Kasparyan (Guillaume Casbarian) və senator Pyer Uzuliasin (Pierre Ouzoulias) da adları müvafiq olaraq həmin siyahıya salınacaqdır.

Bununla əlaqədar Fransanın ölkəmizdəki müvəqqəti işlər vəkili Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyinə çağırılıb və ona Fransa tərəfinə ünvanlanan etiraz notası təqdim edilib. Sənədə bu cür qanunsuz səfərlərin həyata keçirilməsinin ATƏT-in Minsk qrupu həmsədrlerinin, o cümlədən Fransanın Ermənistən-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin danışıqlar yolu ilə həll olunması məqsədini güdən səylərini ciddi şəkildə sarsıldıguna, eyni zamanda, bu prosesdə vəsiti qəsəbədən qismində Fransanın nüfuzuna xələl gətirdiyinə xüsusi diqqət çəkilir.

Fransa hökumətini bir daha bu ölkənin parlamentarilərinin Azərbaycan ərazilərinin işğalı nəticəsində yaranmış status-kvonun möhkəmləndirilməsinə yönəlmış qanunsuz səfərlərin qarşısını almaq üçün qətiyyətli tədbirlər görməyə və bununla da, öz beynəlxalq öhdəliklərinin düzgün yerinə yetirilmesi maraqlarını rəhbər tutaraq, nizamlamada vəsiti qərəzsiz yanaşmasının ardıcılığını təsdiq etməyə çağırırıq".

Erməni parlamenti Aprel döyüslərində ağır məglubiyyətin səbəblərini araşdırır

Ermənistanda Aprel döyüslərində ermənilərin ağır məglubiyyətə uğramasının səbəblərini tədqiq edən parlament komissiyası 2016-cı ilin aprelində həmin hərbi əməliyyatların iştirakçısı olmuş zabit və əsgərləri qanunverici orqana dəvət edib. AZERTAC xəber verir ki, bu məlumatı Ermənistən "Qraparak" qəzeti yayıb.

Qəzətin məlumatına görə, ilk növbədə, parlamentə həmin vaxt cəbhə xəttində olmuş erməni hərbçilər dəvət olunacaq və onları erməni ordusunun bu qədər ağır itkiler verən səbəbləri ilə bağlı mülahizələrini bildirəcəklər. Qeyd olunub ki, artıq bu məsələ ilə bağlı Ermənistən Müdafiə Nazirliyinin əməliyyat idarəsi rəisinin hazırda vəzifələrində qalan müavinləri parlament komissiyasında ifadə veriblər. Bundan başqa, parlament komissiyası Aprel döyüslərində məglubiyyətə əlaqədar qapalı iclas da keçirilib. Bildirilir ki, Ermənistən sabiq prezidenti Serj Sarkisyan da ifadə verəcək. Qeyd edək ki, Ermənistən əvvəlki iqtidarı hakimiyətdən getməsinə əsas səbəb olan və erməni ordusunun döyük qabiliyyətinin zəif olmasını sübut edən Aprel döyüsləri erməni əməliyyətində ciddi narazılıq doğurub. Hazırkı baş nazir Nikol Paşinyan isə həmin məglubiyyətdən istifadə edərək öz bədxahlarından qisas almaq fikrindədir.

**Həci
“ürəkdir”...**

MƏTLƏB
Metlebsalahov@mail.ru

Neçə vaxtdır ki, bu mövzunu yazmağa hazırlaşdım. Amma elə bil, bu mövzuzu həm də ağır gəlir adama. Sanki nədənsə çəkinirsən və ehtiyat edirsən. Bu ehtiyatlılığının əsl səbəbi başqdır, tam başqa. Ona görə yox ki, "Həci ürəkdir" mövzusu son günlər cəmiyyəti başına alıb gedir və hansısa "həcinin" təpkisi ilə qarşılaşacağımızdan qorxuram. Yox, çəkinməyim bununla bağlı deyil. Çünkü yüz yox, lap min faiz əminəm ki, bu tip "həcili" heç vaxt ortaya çıxıb özlərini "yandırmazlar".

Çəkinməyimin, ehtiyat etməyimin səbəbi odur ki, 200-300 il bundan əvvəl at və dəvə belində ayalarla, yüz cür məşqəqtə yola çıxıb müqəddəs Həcc ziyarətinə yollanan, el-obada böyük dəyər və ehtiram sahibləri olan ata-babalarımızın dəyərli ruhlarına toxunan söz-cümələ işlətmeyək. O KİŞİLƏR, rüşvət ve cinayət yolu ilə, onun-bunun haqqını yeyib, dəb xatirinə müqəddəs torpaqlara yollanmışdır. O KİŞİLƏR indiki bir çox üzənəraq "həcili" kimi kirli əməllərə bulaşan adlarını, cəmiyyətdə murdar əməllərə görə dəyərsiz olan şəxsiyyətlərini "hörmətə mindirmək" üçün hacı adını qazanmaq qayğısı ilə yaşamışdır. Onlar da qıraqda-bucaqda şou-biznes "gözəlçələrini" əl üstündə saxlayıb, sonra cəmiyyətdə pis nümunə kimi təqdim olunmurdu. Onların dövründə şou-biznes olmasa da, hər halda, indiki "qaranquşlardan" daha gözəlləri az deyildi...

Son vaxtlar şou əxlaqsızlığı kimi tanınan "şou-biznes" məkanında bir də "həci" obrazları yaman dəbə düşüb. Bir çox şou-biznes "qaranquşları", öz yataq partnyorlarını cəmiyyətə beləcə də təqdim edirlər: "Həci uşağımın atasıdır." Ay o "həciyə" də, sənədə...

Bu "həcili" niyə ancaq şou-biznes maskalarının sponsoru olurlar? Yoxsa bu "qaranquşlara" sponsorluq eləmək "həcili" üçün bir nömrəli savabdır? Belə çıxır ki, indi belə "həcili" üçün bu tipli "savablar" daha cazibədardır. Belə gözəlçələr də özlərinin alt-üst olmuş adlarını "təmizə" çıxarmaq üçün bu tipli "həcili" həmin ideal variant kimi seçirlər. Ərin kimdir? - "HƏCI"!

Qazanc mənbələri də özləri kimi sırlı qalan bu tipli "həcili", öz şou-biznesdəki gözəlçələri üçün villa və obyektlər tikdirir, onlara gözəllik salonları açdırır, həmin obyektləri də azı 4-5 dəfə Həcc ziyarətinə gedib-gelməyə bəs edən pulların ağırlığında olan avadanlıq və aksesuarlarla təmin edirlər. Hətta Avropanın aparıcı paytaxtlarında olmayan aksesuarları Bakıya daşıtdırlar. "Həci" səxavəti buna deyirlər...

Qabaqlar Həcc ziyarətindən gələn hacıların ziyanetine gedərdilər. İnsanlar, mənəviyyatı daha da paklaşmış, şeytana daş atıb bütün pislikləri daş-qalaq edən bu insanlara son dərəcə hörmət edər, onlara nümunə kimi yanaşardılar. Həqiqi mənəviyyat sahibi olan həmin hacılar da, öz əməlləri ilə, insanlara olan münasibətləri ilə məsuliyyəti doğruldurdular. Çünkü O KİŞİLƏRİN turist təyyarəsində Həcc ziyarətinə yollanıb, çirki pullar hesabına şeytanı daşlamaq və ləkələnmiş adlarını "təmizə çıxarmaq" kimi bir dərđleri yox idi. Mənəvi dəyərlərim, dini dəyərlərim bu cür gerizəkalıların ucbatından uçuruma yuvarlanır. Odur ki, "Həci" ürək deyil, "həci" biyabırçılıqdır...

Bir istəfa haqqında: Con Bolton hansı səbəblərdən işdən uzlaşdırıldı?

NEW TIMES
ANALYTICAL INFORMATION

THE THINKING OF FUTURE
BİZ DÜNYA SİYASƏTİNİN BÜTÜN SİRLƏRİNİ AÇIRIQ

STİYASƏT GEOSİYASƏT İQTİSADİYYAT BEYNƏLXALQ MÜNASİBƏTLƏR GLOBAL PROSES'LƏR VƏ TREND'LƏR MÜSAHİBƏLƏR ŞƏRH'LƏR KİBER MƏKƏN

BEYNƏLXALQ TƏŞKİLATLAR AVROPA ASİYA AMERİKA AFRİKA AVSTRALİYA VƏ OKEANIYA

MÜSAHİBƏLƏR

Aktual

Türkəy Prezidenti: "Şartları qəbul olunmasa, suriyalı qacqınlara Avropanın qapı açacağıq"
→ Davamı...

Diplomatik guşə

Sudan-Azərbaycan iqtisadi münasibətlərinin inkişafı Azərbaycan-Afrika münasibətlərinin inkişafı üçün da asas yarada bilar
→ Davamı...

Azərbaycanın xarici ölkələrdəki diplomatik nümayəndəlikləri twitterda

Yeni layihə

12 sentyabr 2019 | Bir istəfa haqqında: Con Bolton hansı səbəblərdən işdən uzlaşdırıldı?

Bir günler dördü matbuati ABŞ Prezidentinin milli təhlükəsizlik müşaviri Con Boltonun vazifəsindən getməsi münasibətini müzakirə edir. Ekspertlər bu hadisənin səbəblərini tapmağa çalışır. Bir istəfa ya bu qədər maraq göstəriləməsi təsadüfi deyil. Söhbət dönyanın ən qüdrətli dövlətinin xarici və təhlükəsizlik siyasetində mü hüüm rol oynayan şəxsən gedir. C.Bolton son üç ilə Donald Trampin üçüncü müşaviri idi. Ona qədər həmin vezifədə çalışısanlardan bir qədər artıq işləye bildi. Lakin nəticə baxımdan öz səlfərlərindən elə də fərqlənmədi. Əksinə, qəfil işdən getməsi ilə daha çox sual yaratdı. Ekspertlərin irəli sürdüyü fikirlər kontekstindən C.Boltonun vezifədən uzlaşdırılmasının geosiyasi aspekti üzərində geniş dayanmağa ehtiyac gördük.

Fikir ayrılığı dərinləşir?

Ekspertlər Con Boltonun Şərqi Avropanın turnsesinin müəmmalı təreflərini analiz etməkdə ikən, onun özünün "müəmmalı" olaraq işdən çıxarılması informasiyası yayıldı. Prezident Donald Tramp sentyabrın 9-da "Twitter" sehifəsi vasitəsilə bildirdi ki, milli təhlükəsizlik məsələləri üzrə müşaviri C.Boltonu

işdən azad edib. Səbəb isə bir sıra məsələlər üzrə kəskin fikir ayrılığının olmasına ilə bağlıdır. Əlbəttə, həmin məsələlər təhlükəsizlik sahəsinə aiddir. Ancaq konkret olaraq onlardan hansına və ya hansılarla görə C.Bolton vezifəsindən getməli olub, bu, izah edilmir.

Öslinde, ekspertlər bütövlükde fikir ayrılığının bağlı ola biləcəyi məsələləri təxmin edirlər. Bu sıradə Əfqanistan, İran, Rusiya, Şimali Koreya, Venesuela və Yaxın Şərqi göstərilir. Yeni Avropa istiqamətindən narazılığın olduğu təxmin edilmiş. Çin məsəlesi ilə bağlı da hansısa konkret detal göstərilmir. Belə çıxır ki, D.Trampa C.Bolton arasında mövqə ferqliyi Amerikanın ciddi problemlərinin olduğu istiqamətlərə nə dərəcədə sərt davranışması ilə əlaqəlidir. Məsələnin bu cür qoyuluşunun öz səbəbləri vardır. Ekspertlər əmindiirlər ki, D.Tramp ilə C.Boltonu birləşdirən məqam xarici siyasetdə sərt və radikal addımlar atmaqla bağlıdır. Təcrübə göstərir ki, D.Tramp əksər hallarda kifayət qədər radikal davrana bilir. Lakin D.Tramp həm də yeri gələndə geri çəkilməyi də bacarıır. Məsələn, o, ticarət mübahisəsini real hərbi toqquşmaya çevirir. İran məsələsində də son anda hərbi əməliyyatlardan çekindi.

Bundan başqa, D.Tramp Əfqanistandan, Suriyadan hərbi qüvvələri çıxarmaqla bağlı qərar qəbul etse də, bunları da qarşısını Ağ Evdəki və Pentaqondakı "qırğınlar" hər dəfə alıblar. Görünür, bu kimi səbəblərdəndir ki, D.Tramp milli təhlükəsizlik üzrə müşavirini tez-tez dəyişməli olur. Son üç

ildə o, üç müşavir dəyişib. Maykl Flinn cəmi bir ay (yanvar-fevral 2017-ci il), Herbert Makmaster isə bir ildən bir az çox işlədi (fevral, 2017 - aprel, 2018). C.Bolton həmin vezifədə 2018-ci ilin aprelindən 2019-cu ilin sentyabrına qədər oldu. Maraqlıdır ki, hər üç müşavir üçün təxminən eyni fikirləri deyirlər - təhlükəsizliyin bir sıra istiqamətlərə bağlı Prezidentle fikir ayrılığı. ABŞ-in xarici siyasetinin geosiyasi aspekti ilə əlaqəli maraqlı cəhət də bununla bağlıdır.

D.Tramp milli təhlükəsizlik məsələsində müşavirleri ilə niyə ümumi dil təpə bilmir? Görünür, burada Amerika üçün mürəkkəb bir dönenən səhəbət gedir. Vaşingtonun xarici siyasetdə düzəlişlər etmək məcburiyyəti qarşısında qaldığı hiss edilir. Çünkü dünya artıq onu birmənalı surətdə lider kimi qəbul etmir. Ona alternativ ola biləcək güclər meydana çıxıb. Belə görünür ki, Amerika üçün buna qarşılıq optimal xarici siyaset kursu ilə bağlı hakimiyət dairələrində konsensus yoxdur.

Bunun konkret təzahüründən biri "Taliban"la aparılan danışqlar etrafında özünü göstərib. Ekspertlərin rəyinə görə, son anda "Taliban" hərəkatı ilə imzalanmalı olan sənəddən vaz keçilməsində C.Boltonun rolu olub. O, açıq şəkilde "Taliban"la aparılan danışqların əleyhinə olub. D.Tramp isə bütün gücү ilə bu təşkilatla anlaşıb, Əfqanistanda yeni mərhələni başlatmağa çalışır.

Digər məsələ kimi İran göstərilir. C.Bolton İranla hər hansı anlaşmaya qarşıdır. O, Tehranin "cəzalandırılma-

Bir istefa haqqında: Con Bolton hansı sebeblərdən işdən uzaqlaşdırıldı?

si'na üstünlük verir. Şimali Koreya məsələsində də C.Boltonun kifayət qədər sərt mövqə tutduğu bildirilir. Nəhayət, maraqlıdır ki, C.Bolton bir neçə dəfə BMT-nin yararsızlığını da ifadə edib. O, bu təşkilatın heç bir iş görmədiyini və çıxmərtəbeli binanı zəbt etdiyini açıq deyib. Fikrinə davam edərək ifadə edib ki, əger həmin binanın mərتبələri boşalsa, eله bir dəyişiklik olmayıacaq, dünən ziyanı düşməyəcək.

Yeniləşmənin ziddiyətləri

Belə görünür ki, C.Bolton kifayət qədər sərt mövqeli siyasetçidir. Bəs onda D.Tramp nəye görə onu özüne müşavir seçmişdir? Məsələnin maraqlı tərəfi bundan ibarətdir. Bu hal Amerika siyasi elitarasında əksər məsələlər üzrə fikir ayrılığının dərinləşməsini göstərmirmi? Ekspertlər, əslində, bu fikrin üstündə dayanırlar. Onlar belə hesab edirlər ki, C.Boltonun istefası şəxsi münasibət məsələsi ilə bağlı deyil. Burada bütövlükde ABŞ hakimiyət dairələrində getdikcə mövqə fərqliliyinin artması əsas sebəbdır. Xüsusiət Rəsədy və Çin məsələsində bu tendensiya özünü daha qabarlıq göstərir.

Rusyanın Amerikadakı seçkilərə müdaxiləsi ilə bağlı səs-küy səngimir. Aparılan təhqiqatlar bir nəticə verməsə də, yenə də siyasilər bu məsələdən bəhs edirlər. D.Trampın Rusiyani G7-yə dəvət etmek istəyində olmasına da bir sıra hallarda məhz bu kontekstdə qiymət verməyə çalışırlar. Ancaq D.Trampın bu təklifi Rusiyani Çindən ayırmak məqsədi ilə verdiyi məlumdur. Belə görünür ki, Amerika iqtidarında fikir birliliyine nail olmaq xeyli çətinləşib. C.Boltonun Şərqi Avropaya səfəri və "Taliban" ilə aparılan danışqlar fonunda vəzifədən getməsi isə Vaşinqtonun uğurlu addım atma bilmədiyi təessüratını yaradır. Ən azından bu istiqamətlərde problemlər kifayət qədərdir. Əks halda, C.Bolton indi başqa sefəre hazırlaşırı.

Belə bir veziyət özlüyündə global geosiyasında silkəlenmələr ehtimalından xəber verir. Çünkü hiss olunur ki, Vaşinqton məqsədlərinə nail ola bilmir və nece nail olmaq haqqında da konkret təsəvvürü yoxdur. Dünən yanın em güclü dövletində bu cür qeyri-müyyəyenliyin olması təhlükəli tendensiyadır. Digər tərəfdən, dünən yanın başqa böyük gücləri bundan daha da ruhlanı və Amerikanın apardığı siyasi kursa müqavimetini daha da artırıa bilərlər. Bu, qlobal miqyasda ümumi vəziyyətin daha da mürəkkəbləşəcəyini istisna etmir.

Maraqlıdır ki, C.Bolton Büyük Britaniyanın Avropa İttifaqını tərk etməsi - "Brexit" ilə bağlı ciddi proseslərin getdiyi bir mərhələdə işdən uzaqlaşdırıldı. Londonun bununla hansı bağıntısının olduğu haqqında bir informasiya yoxdur. Lakin ekspertlərə görə, söhbət, ümumiyyətə, Avratlantik məkanının gələcəyi ilə əlaqəli ola bilər. Son vaxtlar Pakistanla Hindistan arasında münasibətlərin gərginleşməsi fonunda Avratlantik məkanı və Asiya mövzusu aktuallaşır. Bu kontekstdə də Böyük Britaniyanın Qərb siyasetində mövqeyi önəm kəsb edir. Məhz həmin aspektdə də Böyük Britaniyanın baş naziri Boris Consonun mövqeyinin zeifləməsi düşündürüçü görünür. Məlumdur ki, D.Tramp onu dəstəkləyir. Deməli, C.Bolton bu istiqamətdə də kifayət qədər səmərəli çalışmayıb.

Başqa bir çətinlik Venesuela ilə əlaqəlidir. C.Bolton Venesuelaya qarşı sərt hərbi müdaxile tələb edirdi. D.Tramp isə Latin Amerikası qitəsində ABŞ üçün mürəkkəb hərbi situasiya yaratmağı riskli hesab edir. O, belə məqamlarda daha çevik diplomatiyaya üstünlük verir. Aydındır ki, bu, C.Boltonun stili deyil.

Nəhayət, C.Boltonun istefasından bir qədər sonra İsrailin baş naziri Binyamin Netanyahuun dünənyəni silkəleyən bəyanat verəməsi maraqlı doğurur. O, Knessetə seçkilər

dən sonra İsrailin müstəqilliyini İordan vadisindək yayacağını deyib. Beynəlxalq aləm bundan narahatlığını bildirib. Çünkü belə bir davranış zəncirvari olaraq başqa regionlarda da problemlər yarada bilər.

Beləliklə, bu qənaətə gəlmək olar ki, C.Boltonun işdən uzaqlaşdırılması Vaşinqtonun xarici siyaset kursunda mövcud olan ümumi problemlərlə bağlı ola bilər. Yeni onu ancaq C.Boltonun mövqeyi ilə əlaqələndirmək yarımcılıqlıdır. Bu səbəbdən C.Boltonu kimin əvəz edəcəyi maraqlıdır. Yeni milli təhlükəsizlik müşavirinin vəziyyəti köklü sərtdə dəyişəcəyinə inanmaq çətindir. Əslində, həmin vəzifənin səlahiyyəti də nəyi dəyişməkdən ibarət deyil. O, əsas olaraq Prezidentin yeritdiyi siyaseti səmərəli həyata keçirmək və dövlət başçısına milli təhlükəsizliklə əlaqəli təkliflər verməkdir.

Bu səbəbdəndir ki, ekspertlər daha çox "yeni müşavir nə qədər vəzifədə qala biləcək?" kimi sual verirlər. Əslində isə geosiyasi kontekstdə dəha maraqlı başqa sualla bağlıdır. Konkret olaraq, D.Trampın xarici siyasetdə istədiyi yeni müşavir fəaliyyətində tam ifadə edə biləcəkmi? Və bu siyaset ABŞ-ı və onunla bərabər dünyani haraya aparacaq?

Newtimes.az

DSX-nin Çevik Hərəkət Qüvvələrinin hərbi hissəsində yeni idman kompleksi istifadəyə verilib

Azərbaycan Səhəd Mühafizəsinin inkişafı və dövlət sərhədinin etibarlı mühafizəsi üçün sərhədçiərin peşəkarlıq səviyyəsinin və fizi ki hazırlığının yüksəldiləmisi mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Dövlət Səhəd Xidmətinin (DSX) mətbuat mərkəzindən AZERTAC-a bildirilər ki, 2012-ci ildə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Siyahılu Qüvvələrinin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin açılışını etdiyi DSX-nin Çevik Hərəkət Qüvvələrinin Yevlax şəhərindəki hərbi hissəsində yeni idman kompleksi istifadəyə verilib.

Idman kompleksinin açılış mərasimində iştirak edən DSX-nin Çevik Hərəkət Qüvvələrinin komandanı, general-leytenant Ehram Hacıyev Dövlət Səhəd Xidmətinin rəisi, general-polkovnik Elçin Quliyevin təbrikini şəxsi heyətə çatdırıb.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Ali Baş Komandanlığı altında hərbi qulluqçular üçün zəruri xidməti və yaşayış səviyyəsinin təmin edilməsi, o cümlədən

lədən bədən tərbiyesi və fiziki hazırlanıqla məşğul olmaları üçün lazımi şəraitin yaradılması istiqamətinin önəmli tədbirlərin görülməsi, bu sıradə "Sərhədçi" idman olimpiya mərkəzinin, əhəmənin bütün sərhəd destələrinin və digər hərbi hissələrin nəzdində yaradılmış idman komplekslerinin fəaliyyətinə böyük önem verilməsi xüsusi qeyd olunub.

Yeni inşa edilmiş idman kompleksində çəvikliyi və döyünlülüyü artırmaq üçün ən müasir avadanlıqla təchiz edilmiş trenajor zalı, stolüstü tennis və bilyard zalı, voleybol, basketbol və mini futbol oyunlarının keçirilməsi üçün nəzərdə tutulmuş böyük idman zalı mövcuddur. Idman kompleksində, əhəmənin tamaşaçılar üçün tribuna, idmançılar üçün rahat geyinib-soyunma və yuyunma otaqları, kompleksin fəaliyyətini təmin etmək üçün zəruri avadanlıqla təchiz edilmiş xidməti otaqlar da istifadəyə verilib. Idman kompleksinə baxış keçirildikdən sonra nümunəvi çıxışlar təqdim olunub.

КАК ОДЕВАЛИСЬ В ШУШЕ В 19 ВЕКЕ?

Азербайджанская национальная одежда сформировалась в результате длительных и сложных процессов развития материальной и духовной культуры народа. Одежда тесно связана с историей народа, она более всех других элементов культуры национальной культуры отражает национальную специфику народа и относится к числу устойчивых этнических традиций, пишет портал Ордук - один из вспомогательных материалов для понимания вопросов этногенеза, культурно-исторических связей и взаимовлияния народов.

Она обусловлена как уровнем хозяйства, так и географическими условиями.

На сайте nargis.az описаны азербайджанские национальные традиции, а также представлены фотографии национальной одежды азербайджанцев.

10.09.2019 Нарис Косинова. Онлайн журналистика (доктрина)

10.09.2019 Нарис Косинова. Фотоконкурс национальной одежды азербайджанцев

20.10.2018 Фотоконкурс национальной одежды азербайджанцев

ГРАНТ ВА ТАНЛОВЛАР

Özbəkistanın "Caxon adabiyyatı" jurnalında Azərbaycan yazıçılarının əsərləri çap olunub

Özbəkistanın "Caxon adabiyyatı" jurnalında Azərbaycan yazıçılarının əsərləri çap edilib. AZERTAC xəber verir ki, nəşrde Azərbaycan Yazıçıları Birliyinin sədri, Xalq yazıçısı Anarın "Əlbette görüşərik" hekayesi dərc edilib. Hekayəni orijinaldan özbək yazılıcısı Mamatkul Hazratkulov çevirib. Jurnalda Rəsul Rza, Fikret Sadiq, Nəbi Xəzri, Abbas Abdulla, Yusif Həsənbəy, Eldar Baxış, Rüstəm Behrud, Hidayət, Sultan Mərzili, Vaqif Bayatlı Öner, Fikret Mursaqulov, Ayaz Arabacı, Ülvi Bünyadzadə və İslam Türkayın şerləri çap olunub. Şerləri isə ədəbiyyatımızın yaxın dostu, mərhum şair və tərcüməçi Usman Kuçkar və Uktamoy tərcümə edib. Ümumiyyətə, "Caxon adabiyyatı" tez-tez Azərbaycanın şair və yazıçıları, alimlərinin əsərlərinə müraciət edir.

Sentyabrın 11-də Bakıda "Azərbaycandakı siyasi proseslərə xarici müdaxilələrin yolverilməzliyi" mövzusunda dəyirmi masa keçirilib. Dəyirmi masada siyasi partiyaların, qeyri-hökumət təşkilatlarının və kütłəvi informasiya vasitələrinin nümayəndələri iştirak edib. Müsavat partiyasının başçısı Arif Hacılı və KXCP sədri Mirmahmud Mireliogluna dəvət göndərilsə də, onlar dəyirmi masaya qatılmayıb, AXCP isə, ümumiyyətlə, dəvət olunmayıb. Sual yaranır, KXCP və Müsavat niyə müsbət çağırışını dəyərləndirmədilər, nədən AXCP-ni, ümumiyyətlə, bu tədbirdə görmək istəmədilər? Söhbət etdiyimiz müsahiblərimiz bildirdilər ki, Müsavat və KXCP tədbirə qatılmamaqla konstruktiv dialoqa hazır olmadıqlarını nümayiş etdirdilər, AXCP-ni isə dəyirmi masaya dəvət edilməməsinin tutarlı səbəbləri göstərilib.

"Yurdaş" partiyasının sədri Mais Səfərli: "Arif Hacılinin tədbirə gəlməməsini onun belə tədbirlərdən qaçması kimi qiymətləndirmək lazımdır"

- Bildiyiniz kimi, Azərbaycan çoxpartiya sistemdir. Yeni Azərbaycanda çoxlu sayıda partiyalar var ve onların böyük əksəriyyəti də müxalifət düşərgəsində fəaliyyət göstərən partiyalardır. Bu, Azərbaycanın demokratik hüquqi dövlət olduğunu bir göstəricisidir.

Azərbaycanda partiya yaratmağın özü, demokratiyadan xəbər veren bir haldır. Bütün demokratik - hüquqi dövlətlərdə olduğu kimi, Azərbaycanda da ümummilli məsələlərdə iqtidar-müxalifət partiyalarının bir araya gəlməsi çox vacib məsələdir. Həmişə iqtidar bu mövqədən çıxış edib. İqtidar hesab edir ki, ümummilli məsələlərdə bir yerde olmalıdır. Buzim Qarabağ kimi çox ciddi bir problemimiz var ki, bu məsələlərdə bir yerde olmalıdır, bir düşünmeliyik ve bizim düşmənlərimiz də görməlidirlər ki, ümummilli məsələlərdə xalqla hakimiyət, bir yerde olduğu kimi, bütün iqtidar-müxalifət partiyaları da bir yerdədir. Dönə-dönə iqtidar bunu bəyan edib. Amma çox təessüflər olsun ki, radikal müxalifətin ucbatından bu məsələlər çox vaxt baş tutmayıbdır. Elə sonuncu keçirilən tədbirin özünün ümummilli məsələlərdə bir araya gəlmək baxımından, atılan mühüm addım idi. Lakin adını çəkdiyiniz partiyaların orda iştirak etməməsi, elə hesab edirəm ki, o partiyaların konstruktiv dialoqa hazır olmadıqlarını göstərir. Tədbirə AXCP-nin dəvət edilməməsinin səbəbini isə Ana

AXCP layiq olduğu cəzani alır

Müsavat və KXCP tədbirə qatılmamaqla konstruktiv dialoqa hazır olmadıqlarını nümayiş etdirdilər

Vətən Partiyasının sədri Fəzail Ağamalı açıqlamışdır. Hesab edirəm ki, bir tədbir iştirakçı kimi, onun bu açıqlamasına hörmətlə yanaşmaq lazımdır. Arif Hacılıya dəvət göndərildiyi halda, tədbirə gəlməməsini hesab edirəm ki, onun belə tədbirlərdən qaçması kimi qiymətləndirmək lazımdır. Hər halda, cəmiyyət kimin kim olduğunu çox yaxşı bilir və cəmiyyətində marağındadır ki, Azərbaycanda fəaliyyət göstərən siyasi partiyalar ümummilli məsələlərdə birlik nümayiş etdirlər.

AGAAMC-in sədri, fəlsəfə doktoru İlqar Orucov: "AXCP-nin tədbirə dəvət olunmaması "söyüş müxalifəti"nin Əli Kərimli tərəfindən maliyyələşməsi ilə bağlıdır"

- Sentyabr ayının 11-də ölkənin ictimaiyyəti həyatında mühüm hadisə kimi baş tutan növbəti iqtidar-müxalifət dialoqu baş tutdu. Görüşü ölkədə sivil siyasi münasibətlərin inkişafı baxımından xeyli əhəmiyyətli və zəruri hadisə olaraq dəyərləndirilər. Hesab edirəm ki, iqtidar qədər bu kimi görüşlərdə müxalifət de maraqlı terəf olmalıdır. Dialoq ən doğru yoldur və bu baxımdan deye bilərik ki, iqtidar bu istiqamətində üzərinə düşdüyü məsisiyəni növbəti dəfə reallaşdırı və bununla da, növbəti siyasi mədəniyyətini nümayiş etdirdi. Ölkənin böyük siyasi partiyaları, ölkəmizin siyasi bılık baxımdan təcrübəli insanları bu görüşdə iştirak etdilər və birmənali olaraq, demək olar ki, dialoq baş tutdu. İqtidar partiyası dəyirmi masaya qatılması ilə nümayiş etdirdi ki, o, hər cür dialoqa, müxtəlif siyasi mövzularla, problemlərlə bağlı siyasi opponentlərinin rəyini öyrənməye, eyni zamanda, ölkəmizin geleceyi ilə elaqədar mövzularda müzakirələrə açıqdır və müxalifətin fikirlərini, eyni zamanda, tənqidlərini dinləməkde maraqlıdır. Bu dəfə reallaşan dialoq gəndərilen dəvətə baxmayaraq bəzi müxalifət partiyalarının qatılmaması onu göstərdi ki, bu qüvvələr, əslində, dialoqda maraqlı deyillər. Nəzərə alsaq ki, budəfəki dialoqun mövzusu da xeyli aktual idi və dəyirmi masaya "Azərbaycanda siyasi proseslərə xarici müdaxilə meyilləri" mövzusunun seçilməsi təsadüfi də deyildi. Belə

ki, xaricdən ölkəmizin siyasi proseslərinə müdaxilə cəhdleri həmişə olub və bu kimi müdaxilələr hər zaman müdrik xalqımızın iradəsinə möglüb olub. Hazırda dünyada gedən gərgin siyasi burulğunlar fonunda iqtidar və ya müxalifət düşərgəsində dayanmağımızdan asılı olmayıaraq, bu kimi təsirlərin ölkəmiz üçün zərərlərinin daha çox fərqlidə olmalıydı. Ən azından, son illər dünyanın böyük güclərinin və siyasi institutlarının yaxın Şərqdə tərəfdiyi dağıdıcı proseslərdən nümunə götürməliyik. Və bununla da, xarici təhdid mövzusunda milli həmrəylük nümayiş etdirməliyik. Bildiyim qədər dəyirmi masaya təkcə Əli Kərimlinin rəhbəri olduğu AXCP dəvət olunmamışdı və bunun da səbəbinə dəyirmi masanın təşkilatçısı qismində çıxış edən Ana Vətən Partiyasının sədri Fəzail Ağamalı xaricdə fəaliyyət göstərən söyüş müxalifətinin Əli Kərimli tərəfindən maliyyələşməsi ilə bağlıdır. Fikrimcə, xarici təhdidin reallaşmasında iştirak edən bir partiyanın dialoqa dəvət edilməməsi dəha düzgün addımdır. Azərbaycan dövlətinin geleceyini müyyənleşdirən yalnız bir qüvvə var ki, o da Azərbaycan xalqıdır və o qüvvə de siyasi cəhətdən, hadisələri dərk etmək baxımından xeyli bitkindir. Hesab edirəm ki, xalqın mənafeyini ifadə etməyən, ümidiyi, taleyini xarici güclərə bağlayan, ölkəmizə, onun siyasi rəhbərliyinə, bütövlükə, xalqa qarşı xaricdən idare olunan istənilən qrupun bu kimi dialoqlara çağırılmaması daha doğru qərardır.

Azərbaycan Demokratik İslahatların inkişafı Mərkəzinin sədri, "Avrasiya" IA-nın baş redaktoru Cavid Sahverdiyev: "Əli Kərimlinin bu tədbirə dəvət olunmaması düzgün seçim idi"

- Yeni Azərbaycan Partiyasının da iştirakı ilə keçirilən həmin tədbiri iqtidar-müxalifət dialoqu adlandırmaq olar. Uzun süren fasilədən sonra iqtidar və iqtidar yönümlü partiya rəsmiləri Azərbaycanın siyasi arenasının müxtəlif simalarını bir araya toplaya bilid. Düzdür, dəvət olunmayan, dəvət olunsa da müxtəlif obyekti səbəblərdən həmin tədbirdə iştirak edə bilməyen siyasilər de oldu. Amma bütövlükə, bu tədbirin önemi "Azərbaycandakı siyasi proseslərə xarici müdaxilə meyilləri" mövzusunun müzakirəsi olub. Bu səpkili mövzular həmişə aktual olub, zamanın reallığını özündə əks etdirib. Belə

mövzuların müzakirəsində hamı iştirak etmeli, öz fikir və təkliflərini səsləndirməlidirlər. Dəvət göndərilmələrinə baxmayaraq, Müsavat və KXCP rəhbərlərinin həmin tədbirdə iştirak etməkdən boyun qaçırımları isə aydınlaşdır - mövzu ilə bağlı nə danışacaqdır? AXCP-Müsavat başda olmaqla, hakimiyyətin siyasi kursunu pisleyən bir çox radical qüvvələr iqtidar-müxalifət dialoqunun baş tutmamasından gileyənlərlər. Həmişə iddia ediblər ki, hakimiyyət onlarla dialoqdan qaçırla və s. Amma dünən "Azərbaycandakı siyasi proseslərə xarici müdaxilə meyilləri" mövzusunda keçirilən tədbirdə iştirakdan boyun qaçırmış həmin iddiaların qərəzi və bilərkən yayıldığı səbüt etdi. Müsavat və ya KXCP rəsmiləri həmin mövzu ilə bağlı nə deyə bilecekdilər ki? Məgər həmin rəsmilər bilmirlər ki, radical siyasi təşkilatlar elə xarici qüvvələrin sifarişi ilə Azərbaycanda ki siyasi proseslərə müdaxilə edirlər? Məgər Müsavat və KXCP-nin AXCP, "Milli Şura"nın okeanın o təyindəki və Avropadakı bəzi donorların maliyyə dəstəyi ilə Azərbaycandakı siyasi proseslərə müdaxilələrindən xəberləri yoxdur? Başqa bir məqam isə Müsavat və KXCP-nin tədbirə dəvətdən boyun qaçırmasından onlarda siyasi mədəniyyətin olmamasından xəber verir. Dəvəti rədd etmək onlar, bütövlükə, siyasi davranışları qıymətləndirmək qabiliyyətlərinin olmadığını göstərlər. Müzakirə olunan mövzunun aktuallığını dəyərləndirmələr, halbuki bu mövzunun müzakirəsinə qoşulmaq olduqca vacib idi. Belə mövzuların müzakirəsi ayrı-ayrı fərdlərin yox, dövlətimizin siyasi tehlükəsizliyi üçün vacibdir. Amma dəvətdən imtina edənlər, bir daha göstərdilər ki, onlar üçün millət və dövlət anlayışı arxa plandadır. Əger həmin tədbir Azərbaycan hakimiyyətinin pişlənməsi mövzusuna həsr olunsayıd, dəvət olunmadan gələrdilər. AXCP sədri Əli Kərimlinin bu tədbirə dəvət olunmaması düzgün seçim idi. O da dəvətdə boyun qaçıracaqdı, bir de gəlsəydi nə deyəcəkdi? Xarici donorlardan aldığı sifarişlərin Azərbaycanda necə yerine yetirdiyindən danışacaqdı? Azərbaycandakı siyasi proseslərə xarici müdaxilənin qarşısının necə alınması ilə bağlı hansı üzlə təkliflərlə çıxışlar edəcəkdilər? Bu kimi mövzuları keçmiş təmiz olan, milləti, xalqı, dövlətinin qorunmasıyla bağlı xidməti olan, xarici qüvvələr tərəfindən satın alınmayan simalar müzakirə etməlidirlər.

GÜLYANƏ

Yasamal Yaşayış Kompleksində bu vaxtadək 817 ailə mənzil sahibi olub

İndiyədək 817 ailə Yasamal Yaşayış Kompleksində mənzil sahibi olub. Kompleksdəki binalar üzrə daha 570 mənzil satışı çıxarılır. Həmin mənzillərin seçimi cari il oktyabrın 16-da başlayacaq və oktyabrın 30-dək davam edəcək. Bu barədə AZERTAC-in sorğusuna cavab olaraq Mənzil İnşaatı Dövlət Agentliyinin (MIDA) İctimaiyyətə elaqələr sek-

torundan bildirilib. Qeyd olunub ki, Yasamal Yaşayış Kompleksində agentliyin sərəncamında 1654 mənzil var. Bugündək keçirilən satışların nəticəsində 817 ailə mənzilə sahib olub. Yerdə qalan 837 mənzildən 570-nin satışı ilə bağlı elan verilib. Növbəti mərhələdə isə digər 267 mənzil üçün elan veriləcək. Mənzillərin satışı həm ipoteka krediti hesabına, həm də vətəndaşların öz vəsaiti ilə həyata keçirilir.

Avropa Parlamenti: Brexit təxirə salınsın!

Avropa Parlamenti Böyük Britaniyanın Avropa İttifaqından sazişsiz çıxmasının qarşısında təqdirde Brexit prosesinin təxirə salımasının tərəfdarıdır. Bu barədə Avropa Parlamentinin sədri David Sassoli Brüsselde mətbuat konfransında bildirib. Onun sözlerinə görə, Avropa Parlamenti Brexit üzrə Strasburqda keçirilecek plenar sessiyada təqdim olunacaq müvafiq qətnamə layihəsi hazırlanır. Bununla yanaşı, Avropa Parlamentinin rəhbəri London və Brüssel arasında sazişin "bekstop"uz məmkün olmayacağı da vurgulayıb.

"Bakı Metropoliteni" gələn il yeni qatarlar alacaq

Bakı Metropoliteni" gələn il yeni qatarlar alacaq. Bu barədə "Bakı Metropoliteni" QSC-nin sədr müavini Hidayət Məmmədov AZERTAC-in sualını cavablandıraraq deyib. O bildirib ki, müəyyən araşdırılardan sonra gələn il alınacaq qatarların sayı məlum olacaq. Qeyd edək ki, cari ildə "Bakı Metropoliteni" 30 yeni vaqon alaraq istismara verib.

Arif Məmmədov - nacinslik simvolunun bariz nümunəsi...

Və ya Jame Mama çevrilmiş Cəmil Məmmədov adlı irqçi gədəsi

Təz-tez Qənimət Zahidin "Azərbaycan saatı"na və ya Sevinc Osmanqızının canlı yayımlarına çıxaraq ağızına və ağılına gələn əfsanələri zorla ictimaiyyətə sırimağa çalışan sabiq diplomat Arif Məmmədovun keçmiş i ilə bu günü arasında dağları qədər fərqli var desək, heç də yanılmarıq.

Ona görə yanılmarıq ki, zamanında Azərbaycan hakimiyəti ona müxtəlif nüfuzlu beynəlxalq təşkilatlarda - AŞ-PA-da, ATƏT-də, İTƏT-də dövləti təmsil etmək imkanı yaratmışdı və o, uzun illər bu iqtidarin çörəyini yeyib, suyunu içərək, xarici ölkələrdə diplomat statusu altında yaşamını təmin edirdi. Amma sonra nə oldu? A.Məmmədov aniden Qərbədə fəaliyyət göstərən və birbaşa erməni lobbinin maddi dəstəyi ilə fəaliyyət göstərən anti-Azərbaycan xarakterli siyasi چevrələrinə ələtləsinə çevrilərək dönüb oldu Azərbaycan dövlətinin və xalqının düşməni. Çünkü o, dövlətinin ona verdiyi çörəyi aqəq altına ataraq, düşmən çörəyini daha üstün tutdu. Yumşaq tərzdə ifadə etsək, demə, A.Məmmədovun çörəyi ele dizinin üstündəydi, hər ayağı qalxanda, düşürmiş ayaqlar altına...

Avropalıları normal, azərbaycanlıları isə anormal hesab edən satqın!

Maraqlıdır ki, hələ diplomatik korpusda işləyərkən, həmin bu A.Məmmədov Vətənində, xalqı arasında yaşamağı özünə qəbahət bilmədi. Daha doğrusu, bir neçə günlük Bakıya, Azərbaycana gələrkən, bu cür fikir bildirmişdi. SİTAT: "Təxminən, 20 ildir Avropada normal adamlar sırasında-

yam... 3 gün Bakıda oldum və artıq qo-caldım...". Gördüyüümüz kimi, bu nacinslik nümunəsi hələ səfir işlədiyi vaxtlardan bu millətə, bu xalqa aşkar qənimə, düşmənə çevrilmişdi - avropalıları normal, azərbaycanlıları isə anormal hesab edilmiş satqınlıq simvolu. Məgər bundan da artıq sübuta ehtiyac varmı?

Demə, satqınlıq və xəyanət dədə-balanan qanlarına hopubmuş...

Yeri gəlmışkən, həmin bu A.Məmmədovun oğlu Cəmil Məmmədov da birbaşa nacins dədəsinin nacins oğlu kimi bir sira davranışları ilə yadda qalıb. Bəribaşdan deyək ki, A.Məmmədov hələ vezifələrde olarken, oğlu Avropana, ABŞ-da kef edirdi, özü də fransız adı altında - Jame Mam ləqəbi ilə - öz milletinin adından, soyadından imtiyaz edən gəda olaraq! Demə, satqınlıq və xəyanət dədə-balanan qanlarına hopubmuş...

O cümlədən, məlum olub ki, həmin bu keçmiş C.Məmmədov və hazırlı Jame Mam adlı A.Məmmədovun oğlu həm də irqçımış, özü də xalisindən.

Elə isə, onun atası A.Məmmədovun vəzifədə olduğu illerdəki statuslarını dəyərli oxucularımızın diqqətinə çatdırırıram.

* "Sarsaq, murdar, yaramaz belci-

kalılar məni hirslandırdılar! Ölkəni sar-saqlıq və axmaqlıq ikiyə bölbə. Belçikalılar o qədər irqcidirlər ki, ölkələrini Fransa, ABŞ və Çin kimi qüdretli dövlət hesab edirlər.

* "Holland və flamand dilleri en murdar, en eybəcər, en iyərənc dillərdir", "İsraili lənətə gelsin! İsrail şəhəridir", "Netanyahu irqçi liderdir!", "Donald Trampın sifətinə əla şapalaq vurardım" yazarı "Jame" Məmmədov həm də əylənməyi və kef çəkməyi sevir.

* "Bu gün Audi - 8-də qızılardla kef etdim", "Qızların bakirəliklərini itirdiyi anı sevirdəm", "Səhərədək qızla yataqdə oynadıq".

Bütün bu ifadələr Q.Zahidin və s. sosial şəbəkələrde canlı yayına çıxaraq, qrantyeyənliliklə məşğul olan digər milli xəyanətkarların verilişlərində boğazını yırtıb, "haqdan", "ədalətdən", "demokratiyadan", "humanizmdən" dəm vuran A.Məmmədovun dost-doğmağa oğlu - Lame Mam ləqəbli C.Məmmədovun fikirləridir. Bir haldə ki, dəsə öz balasına normal ağıl, tərbiyə, davranış qaydaları öyrədə bilməyib, həmin şəxsin canlı yayılara çıxaraq boğaz yırtmasını nece anlamaq olar? Əlbəttə ki, heç cür. Anlayış budur ki, A.Məmmədov nacins olaraq oğlunun, nacins oğlu isə onun tayıdır.

Sonda isə belə bir neticəyə gəlmək olar - bu gün yalnız A.Məmmədovun gül balası deyil, elə digərlərinin de uşaqları Avropada hansı oyunbazlıqlardan desən çıxırlar. Yəqin ki, mətbuatda və sosial şəbəkələrdə AXCP sədri Əli Kərimlinin gül balası Türkəl Kərimlinin çoxsaylı fotolarını yenidə xatırlatmağa da ehtiyac yoxdur. Nə çoxdur onun "kayf" tutduğu, gey və fahişələrlə birgə keçirdiyi gecə partilərinin şəkilləri. Təki "Google"nin canı sağ olsun...

Rövşən NURƏDDİNOĞLU

Bakcell ən qısa müddətdə LTE şəbəkəsi üzrə Azərbaycanda ən böyük layihəni həyata keçirib

Şəbəkəsində LTE Advanced Carrier Aggregation (tezlik daşıyıcılarının birləşməsi) texnologiyasını tətbiqi sayesində saniyədə 225 Megabitə qədər olan sürətin dəstəklənməsini təmin edib. Bu gün Bakcell şəbəkəsi dünya üzrə tezlik daşıyıcılarının birləşməsi ilə "LTE-Advanced" texnologiyası üzərində fəaliyyət göstərən nadir şəbəkələrdən biridir. Söyügedən texnologiya sayesində Bakcell abunəçiləri 4K kontentini izləmək və yükləmək, əyləncə proqramlarına anı giriş əldə etmek, HD keyfiyyətində onlayn video izləmək, canlı konsert və idman proqramlarına baxmaq və mürəkkəb yeni nəsil mobil tətbiqetmələrindən istifadə etmək imkənə malikdirlər.

Azərbaycanda 4G xidmətinin ilk kommersiya istifadəsini istifadəçilərin ixtiyarına vermiş Bakcell, həmçinin Bakı metro-sunda 4G şəbəkəsini quraşdırıb ilk mobil operatorordur.

"Bakcell"in təmin etdiyi keyfiyyət və ən yüksək mobil internet sürətinə hətta beynəlxalq səviyyədə də yüksək qiymət verilir. Belə ki, 2018-ci ilde Bakcell "Azərbaycanın ən sürətli mobil şəbəkəsi" adına layiq görüllər. Bu mükafat şirkətə "Speed-test" xidmətinə görə bütün dünyada tanınan "Ookla" şirkəti tərəfindən təqdim edilib. 2017-ci ilde isə mobil rabitə şəbəkələrinin müqayisəli testləri (benchmarking) sahəsində beynəlxalq lider və ən etibarlı müstəqil təşkilat olan "P3 Communicatons" şirkəti tərəfindən Bakcell şirkəti Azərbaycanda sınaq nəticələrinə görə, ən yaxşı şəbəkə adına layiq görüllər.

Yararsız at tədarükü ilə məşğul olan dəstə üzvlərinə qarşı xüsusi əməliyyat keçirilib

Daxili İşlər Nazirliyinin (DİN) Baş Müşəkkil Cinayətkarlıqla Mübarizə idarəsinin əməkdaşları Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin mütəxəssislerinin iştirakı ilə vətəndaşların ərzaq təhlükəsizliyinin təminatı istiqamətində növbəti uğurlu əməliyyat tədbiri həyata keçiriblər. DİN-in mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, əməliyyat zamanı mütəşəkkil dəstənin tərkibində birləşən və əvvəller eyni əməllər görə məhkum olmuş şəxslərin yaratdığı şəbəkənin üzvləri ifşa olunaraq məsuliyətə cəlb ediliblər. Toplanmış materiallardan müəyyən edilib ki, mütəşəkkil dəstənin üzvləri bir müddətdir qida yararsız, əlmüş iribuyuzlu mal və at etlərinin respublikanın müxtəlif rayonlarından toplanması, tədarük və emalı ilə məşğul olublar. Belə ki, mütəşəkkil dəstəyə rəhbərlik edən, əvvəller məhkum olmuş "Ləş Tofiq" ləqəbli Alibey Rzaxanov Abşeron rayonunun Güzdek qəsəbesi ərazisində ət tədarükü məntəqəsi yaradaraq qanuni fəaliyyət göstərən heyvan kəsimi seksi görüntüsü altında pərdələnərək cinayətkar şəbəkə formalasdır. O, qurdüğü cinayətkar şəbəkə vasitəsilə rayonlardan mənşəyi məlum olmayan, qida yararsız, əlmüş heyvan etlərinin əsasən gecə saatlarında daşınmasını, emalını və satışa çıxarılmasını təşkil edib. Əməliyyat tədbirləri zamanı müəyyən edilib ki, mütəşəkkil dəstənin rəhbərindən biri Əlibəy Rzaxanov Sabirabad rayonunun Xəlfeli kəndində eyni qaydada tədarük məntəqəsi yaradaraq mənşəyi məlum olmayan heyvan etlərini etraf rayonlardan toplayaraq Alibey Rzaxanova göndərilməsini təşkil edib.

Dəstə üzvlərinə məxsus Abşeron rayonunun Güzdek qəsəbesində, Sabirabad rayonunun Xəlfeli kəndində, Bakı şəhəri Nərimanov rayonu ərazisində yerləşən sex, anbar və gizli saxlanc yerlərinə baxış keçirilərkən 40 tona yaxın qida yararsız, mənşəyi məlum olmayan mal və at eti aşkarlanıb. Təyin olunmuş müvafiq ekspertizalarla aşkarlanan etin qida tam yararsız və insan sağlamlığına ciddi təhlükə mənbəyi olması təsdiq edilib. Faktla bağlı Baş İdarədə cinayət işi başlanıb. Mütəşəkkil cinayətkar dəstəyə daxil olan 8 nəfər hebs edilib. Bu cinayətkar şəbəkə ilə əlbir olan və şəxsiyyəti hələ ki müəyyənəşdirilməyən digər şəxslərin də saxlanılaraq istintaqa cəlb olunmaları istiqamətində əməliyyat-axtarış tədbirlər davam etdirilir.

Xəzər rayonunda avtomobilin vurduğu piyada ölüm

Xəzər rayonunun Qala qəsəbesi ərazisində yolu keçen 55-60 yaşlı kişi Bakı şəhər sakini A.İsmayılovun idarə etdiyi "Fiat" markalı avtomobile vurulub. Daxili İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, həmin şəxs xəstəxanaya aparılırlar yolda ölüb. Nərimanov rayonunun Z.Bünyadov prospektində isə yolu keçən paytaxt sakini Pərvane Şahbəzova Bakı şəhər sakini E.Vəliyevin idarə etdiyi "Mercedes" markalı avtomobile vurulub. Nəticədə qadın aldığı xəsarətlərdən ölüb. Hadisələrlə bağlı Xəzər və Nərimanov Rayon Polis idarələri tərəfindən araştırma aparılır.

Konqoda qatar qəzası olub: aži 50 nəfər ölüm

Dünən Konqo Demokratik Respublikasının cənubunda qatarın relsən çıxması nəticəsində aži 50 nəfər həlak olub. Bu barədə Reuters agentliyi ölkənin humanitar əməliyyatlar və milli həmrəylik nazirinə istinadla məlumat yayıb. Nazirin sözlərinə görə, qatar səher saatlarında qəzaya uğrayıb. Hələlik qəzanın səbəbi barədə informasiya verilmir.

Dələduzluqda şübhəli bilinən qadın saxlanılıb

Nəsimi Rayon Polis idarəsinin 22-ci Polis Şöbəsi-nə müraciət edən Bakı və Sumqayıt şəhər sakini ləri olan üç nəfər 2018-ci ilin sentyabrından cari ilin mayınadək olan müddətdə Fatime adlı şəxsin onları aldadaraq ümumilikdə 15,9 min ABŞ dolları və 800 manat pullarını aldıqlarını bildiriblər. Daxili İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, polis əməkdaşları tərəfindən aparılan araşdırmlarla həmin şəxsin Bakı şəhər sakini F.Abbaspur olduğu müəyyən edilib. Keçirilən əməliyyat-axtarış tədbiri nəticəsində dələduzluğunu töötəmkdə şübhəli bilinən qadın saxlanılıb. Onun daha 3 nəfər qarşı dələduzluq etməsi də məlum olub.

Rəqəmsal iqtisadiyyat quruculuğu: Azərbaycan üçün açılan imkanlar

Rəqəmsal texnologiyaların inkişafı bəşəriyyət qarşısında tərəqqi üçün yeni üfüqlər açır. Hazırda dünya "SƏNAYE 4.0" - Dördüncü Sənaye İñqilabına qədəm qoyur. Bu istehsalın avtomatlaşdırılması, robotlaşma, səni intellektən geniş istifadə, iqtisadiyyatın bütün sahələrində rəqəmsal texnologiyaların tətbiqi deməkdir. "SƏNAYE 4.0" rəqəmsallaşma, texnoloji infrastruktur quruculuğu ilə six bağlı olaraq ən fərqli sahələrdə yeniliklərin tətbiqinə və inkişafına gətirib çıxardır.

Hazırda dünya ölkələri yeni inkişaf mühitine qədəm qoyaraq rəqəmsallaşma istiqamətində yeni təşəbbüsler irəli sürürlər. Bele bir dövrə rəqəmsal texnologiyaların tətbiqi, xüsusilə de iqtisadiyyatın rəqəmsallaşması və rəqəmsal iqtisadiyyatın qurulması en çox müzakirə olunan məsələlərdəndir.

Texnoloji tərəqqi dünya üzrə müxtəlif regionlarda əfəqli seviyyədə olduğundan dövlətlər de rəqəmsallaşma üzrə əfəqli inkişaf seviyyesine sahibdirlər və ümumilikdə bir neçə qrupa bölündürənlər. Bele ki, ölkələr rəqəmsallaşma üzrə liderlər, əsas qrup, geri qalanlar, yeni başlayan liderlər və rəqəmsallaşmada ötən seviyyəsində olan dövlətlər kimi təsnif olunurlar. Əgər Cənubi Koreya, Danimarka, Böyük Britaniya, İsvəçrə və Çin kimi dövlətlər liderlər kateqoriyasına, Almaniya, ABŞ, Yaponiya, Hindistan, Avropa İttifaqı ölkələri əsas qrupa daxildirlərse, digər dövlətlər müvafiq olaraq geri qalanlar, yeni başlayan liderlər və rəqəmsallaşmada ötən seviyyəsində olanlar kateqoriyasında aid dirlər.

Dünyada enerji və nəqliyyat mərkəzi olaraq tanınan, Avropa İttifaqı və bir sıra dövlətlərin enerji təhlükəsizliyinə öz töhfəsini veren Azərbaycan da artıq "SƏNAYE 4.0" e qədəm qoyur. Yeni dövr Azərbaycanın da qarşısında zamanın çağırışlarına cavab vermek, iqtisadi inkişafda yeni hədəflərə çatmaq kimi vəzifələr formalaşdırır. Süreli inkişaf seviyyəsində olan dövlətlərdə olduğu kimi, ölkəmiz üçün de iqtisadiyyatın rəqəmsallaşdırılması, rəqəmsal iqtisadiyyatın qurulması, innovasiyaların tətbiqi prioritətlər sırasındadır. Hazırda Azərbaycan Respublikası iqtisadiyyatın rəqəmsallaşması, rəqəmsal iqtisadiyyatın qurulması və dayanıqlı inkişaf üçün bütün imkamlara sahibdir. Ölkəmizin yerləşdiyi unikal coğrafi mövqə, təbii resursları, həmcinin qiymətli insan resursları, eləcə də son illər ərzində cənab Prezident İlham Əliyev tərəfindən qəbul olunmuş Dövlət Proqramları, Sərəncam və Fərمانlar buna tam imkan verir.

Hazırda ölkəmiz İKT sahəsinin inkişafını görə dünya üzrə 65-ci yerde qərarlaşıb və Cənubi Qafqaz ölkələri arasında liderdir. Beynəlxalq Telekomunikasiya İttifaqının (ITU) "State of Broadband Report 2018" sənədinə əsasən, Azərbaycan MDB məkanında internetin əhatə olunması, yayımına görə ilk yerdədir (79%). Dünya Bankının "Doing Business 2019" hesabatında isə Azərbaycan Avropa və Mərkəzi Asiyada en çox isləhat aparan 10 ölkə sırasına düşüb və dünya üzrə 190 ölkə arasında 25-ci yerde qərarlaşıb. İqtisadi və sosial sahələrdə aparılan geniş isləhatlar Azərbaycanın beynəlxalq reytinglərde öncül mövqeləri əldə etməsi ilə nəticələnir.

**Yeni iqtisadiyyat -
Rəqəmsal iqtisadiyyat
quruculuğu dayanıqlı**

Fuad Allahverdiyev,
"AzerTelecom" MMC-nin
Baş icraçı direktoru
"Azerbaijan Digital HUB"
programının rəhbəri

infrastruktur ilə six bağlıdır

Iqtisadiyyatın rəqəmsallaşması və rəqəmsal iqtisadiyyat quruculuğu dayanıqlı və təhlükəsiz infrastruktur quruculuğu ilə six bağlıdır. Çünkü bir qayda olaraq dayanıqlı və təhlükəsiz infrastruktur olmadan həm iqtisadiyyatın rəqəmsallaşması, yeni iqtisadiyyatda, iqtisadi münasibətlərdə IKT-dən istifadə, həm de rəqəmsal iqtisadiyyata keçid və onun qurulması, yəni rəqəmsal texnologiyalar əsasında rəqəmsal məhsulların yaradılması - istehsalı mümkün ola bilmez. Mehər məsələr texnoloji infrastruktur rəqəmsallaşmanın və rəqəmsal iqtisadiyyatın əsas komponentini təşkil edir. Hazırda dünyada sürətli inkişaf edən Əşyaların interneti (IoT), 5G, robotlaşma, kibertəhlükəsizlik, səni intellektin tətbiqi sahələri de müvafiq magistral infrastrukturun qurulmasını və yeniləməsini tələb edir. Dayanıqlı sabit infrastruktur olmadan həm ölkələrarası, həm de ölkə-daxili bağlantı (connectivity) xidmətlərinin qabaqcıl standartlara uyğun təmin edilməsi mümkün deyil. Hazırda dünya üzrə bağlantı xidmətləri sürətli inkişaf edir. Həm mobil, həm de genişzolaqlı internet istifadəçilərinin sayı artır. Operatorlar hər ötən il infrastruktura yeni sərməye yatırımı ehtiyacı ilə qarşılaşırlar. Böyük Britaniyanın telekom, media və texnologiya üzrə ixtisaslaşmış konsalting şirkəti olan "Analysys Mason"un məlumatına əsasən, 2014-cü ildən beri operatorlar internet infrastrukturuna 300 milyard ABŞ dollarından çox sərməye yatırırlar.

Araşdırıcılar internete qoşulan cihazların da sayında artımın olacağını göstərir. Məsələn, Mobil Operatorların Assosiasiyesi olan "GSMA" təşkilatının "The Mobile Economy 2019" hesabatına əsasən dünya üzrə 2018-2025-ci illər dövründə Əşyaların interneti (IoT) bağıntılarının seviyyəsi üç dəfə artaraq 25 milyarda çatacaq. Bu dövrə Əşyaların internetindən əldə olunan gelir isə 4 dəfə artaraq 1.1 trilyon ABŞ dolları həcmində olacaq. Rəqəmsallaşma və infrastrukturun inkişafı mobil internet istifadəçilərinin de sayında artımın baş verməsi ilə nəticələnəcək. Hesabata əsasən, mobil internet istifadəçilərinin sayı 2018-ci ildə olan 3.6 milyard nəfərdən 2025-ci ildə 5 milyarda çatacaq.

Qeyd edilməlidir ki, rəqəmsallaşma və rəqəmsal iqtisadiyyat quruculuğu Azərbaycanda da İKT sahəsində dayanıqlı infrastruktur quruculuğu məsələlərini gündəmə gətirir. Beynəlxalq bağlantı xidmətlərinin təkmilləşməsi, internet xidmətindən hər il daha çox sayıda insanın istifadə etməsi üçün sa-

bit texnoloji bazanın təkmilləşməsi və yeni texnoloji infrastruktur quruculuğu vacib əhəmiyyət kəsb edir. Hazırda reallaşmasına start verilmiş və Azərbaycanın Regional Rəqəmsal Mərkəzə çevrilmesi üzrə icra edilən "Azerbaijan Digital HUB" programının da əsasında bu ideya dayanır. Azərbaycanın ilk mobil operatoru "Bakcell" şirkətinin törema müəssisəsi olan magistral internet provayderi "AzerTelecom" şirkəti tərəfindən icra olunan "Azerbaijan Digital HUB" programı çərçivəsində əsas istiqamətlərdən ən birincisi ele dayanıqlı infrastrukturun qurulmasıdır. Bu istiqamətdə şirkətimiz tərəfindən həm ölkə daxilində, həm də ölkə xaricində texnoloji infrastrukturun qurulması üçün işlər aparılır. "Azərbaycan Dəmir Yolları" QSC ilə apardığımız layihə ölkə daxilində dəmir yollarının mühafizə zolağı boyunca magistral fiber-optik kabel xətlərinin çəkilməsini və beləliklə de Şimal-Cənub, Şərqi-Qərb istiqamətlərdə qoşu dövlətlərin telekom operatorları ilə şəbəkə bağlantlarının qurulmasını təmin edəcəkdir. "Digital HUB" programı çərçivəsində Avropa ilə Asiya arasında tarixi ipək yolunun üzərində yeni rəqəmsal ipək yolunun qurulması və bunun üçün Xəzər dənizinin dibini ilə Azərbaycan və Orta Asiya ölkələri arasında "Transxəzər magistralı"nın çəkilməsi isə ölkə xaricində magistral infrastrukturun qurulması layihəsinin tərkib hissəsidir. Bütün qeyd olunanların reallaşması həm Azərbaycan daxilində müasir dövrün tələblərinə cavab verən sabit texnoloji bazanın formalşmasını, həm də Azərbaycanın artıq internet və kontentin Asiya regionu ölkələrinə ötürülməsində tranzit, sonrakı mərhələdə (Bakının Internet Mübadilə Mərkəzinə çevrilmesi və Azərbaycanda Regional Data Mərkəzin qurulması ilə) artıq mərkəzi ölkəyə çevriləsini təmin edəcək.

"Azerbaijan Digital HUB" programı rəqəmsal iqtisadiyyat üçün əlverişli platformadır

"Digital HUB" programı Azərbaycanın gələcək inkişafı üçün təkcə infrastruktur baxımından yeni imkanlar yaratır. Xüsusilə qeyd olunmalıdır ki, bu program son neticədə rəqəmsal ekosistemin formalşmasını nəzarət tətbiq etməlidir. Çünkü programın əsasını təşkil edən komponentlər arasında dayanıqlı infrastrukturun quruculuğu, bağlantı xidmətlərinin təkmilləşməsi ilə yanaşı həm də ölkəmizdə iri kontent operatorlarının (Facebook, Google, Netflix, Amazon, Alibaba, Tencent və s.) təmsil olunması, Regional Data Mərkəzin tikintisi, yeni iş yerlərinin formalşması, kiçik və orta biznes subyektlərinin rə-

qəmsal biznes yönümüzə inkişafı və gələcəkdə rəqəmsal xidmətlərin "Made in Azerbaijan" brendi altında etraf regionlara ixracı da vardır. Bütün bunlar isə Azərbaycanda rəqəmsal ekosistemin formalşmasına, rəqəmsal iqtisadiyyatın inkişafına, ölkəmizin beynəlxalq reytinglərde daha öncül pillələrə qalxmasına, innovasiya reytingində irəliləməsinə və müvafiq olaraq ümumi daxili məhsulun artımına da şərait yaradacaq.

Araşdırıcılar göstərir ki, rəqəmsal iqtisadiyyatın inkişafının ölkənin ÜDM-nin artımına mühüm təsiri vardır. Müxtəlif dövlətlərin iqtisadi inkişaf göstəricilərinə nəzər salıq görək ki, rəqəmsal sektorun Cənubi Koreya iqtisadiyyatında payı 12%, İsviçrə 8.6%, Finlandiyada 8.3%, ABŞ-da 7.4%, Böyük Britaniyada isə 7.1%-dir. Dünya İqtisadi Forumunun məlumatına əsasən, növbəti onillikdə iqtisadiyyatda yaranan yeni dəyərin 70%-i məhz rəqəmsal platformalara əsaslanacaq. "Google"ın proqnozlarına əsasən, təkcə Cənub Şərqi Asiyada rəqəmsal iqtisadiyyatın həcmi 2025-ci ilə qədər üçqat artacaq və 240 milyard ABŞ dolları təşkil edəcək.

Hazırda ABŞ, Böyük Britaniya, Fransa, Norveç, Qətər, Çin, Rusiya kimi dövlətlər rəqəmsal iqtisadiyyat quruculuğuna xüsusi diqqət yetirir və bu istiqamətdə hətta xüsusi siləşmiş orqanlar yaradaraq, milli proqramlar qəbul edirlər. Bu da rəqəmsal transformasiya proseslərinin daha əvvəl formada aparılmasını təmin edir.

Hazırda ölkəmizdə də aparılan isləhatlar, dövlət və özəl sektor tərəfindən icra edilən mühüm proqramlar rəqəmsal iqtisadiyyat quruculuğu üçün mühüm baza formalşdırır. Regionun Enerji və Nəqliyyat Mərkəzi statuslarına sahib olan Azərbaycanın artıq yeni dövrə mövcud resurslardan, qabaqcıl dünya təcrübəsindən istifadə etməklə qısa zamanda rəqəmsal iqtisadiyyat qurmaq və Regionun Rəqəmsal Mərkəzinə çevriləmə imkanı vardır.

Müəllif haqqında: Fuad Allahverdiyev İKT sektorunda 20 ildən çox iş təcrübəsinə sahibdir. O müxtəlif startapların və telekommunikasiya sferasında bir sıra uğurlu şirkətlərin təsisçisi olub. F.Allahverdiyev iki nüfuzlu ali təhsil müəssisəsinin məzunu, Bakı Dövlət Universitetini və M.V.Lomonosov adına Moskva Dövlət Universitetini (Executive MBA proqramı) bitirib. Hazırda F.Allahverdiyev "AzerTelecom" MMC-nin Baş icraçı direktorudur. "AzerTelecom" şirkəti Azərbaycanın sahib olduğu Enerji və Nəqliyyat Mərkəzi statuslarına əlavə olaraq ölkənin Regional Rəqəmsal Mərkəzə çevriləsini üçün "Azerbaijan Digital HUB" programını icra edir. Fuad Allahverdiyev "Azerbaijan Digital HUB" programının rəhbəridir.

Avqustda Dövlət Migrasiya Xidmətinə 6700-dən çox əcnəbi və vətəndaşlığı olmayan şəxs müraciət edib

Bu ilin avqust ayı ərzində əcnəbilərin və vətəndaşlığı olmayan şəxslərin olduğunu yer üzrə qeydiyyatı ilə bağlı Dövlət Migrasiya Xidmətində (DMX) 81 min 861 müraciət qeydə alınıb. DMX-nin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilər ki, ay ərzində quruma əcnəbilər və vətəndaşlığı olmayan şəxslər tərəfindən ölkədə müvəqqəti olma müddətinin uzadılması, müvəqqəti və daimi yaşamaq üçün icazələrin alınması, vətəndaşlığı qəbul, bərpə, vətəndaşlıq mənsubiyətinin və qazçın statusunun müəyyənləşdirilməsi, emek fealiyyətinin həyata keçirilməsi üçün iş icazələrinin alınması və mövcud iş icazələrinin müddətinin uzadılmasına görə isə 6762 müraciət daxil olub. Müraciətlərin hər biri ayrı-ayrılıqda Azərbaycan qanunvericiliyinin tələblərinə uyğun araşdırılıb və müvafiq qərarlar qəbul olunub.

Qurbanın siyasəti və ya öz siyasətinin qurbanı

Yaxud separatçılardan vəkili Qurban Məmmədov modeli

Döğrusu budur. Çirkin əməlləri və intriqabazlığı ilə cəmiyyətimizdə "ad-san qazanmış" Qurban Məmmədov xarici ölkələrdə antimilli fəaliyyəti ilə özünün kimliyini, necə deyərlər, mənəvi-psixoloji portretini, bir daha tam çıraqlığı ilə ortaya qoyan satqın və xəyanətkardır. Əməlli-başlı intriqalar ustası olan Q.Məmmədov ölkəmizdə həyata keçirilən uğurlu sosial islahat paketlərinin müsbət nəticəsinin əleyhinə gedərək, həyasızcasına və əlaqəsizcasına "qara piar kampaniyası" aparmaqla, Avropanın müxtəlif ölkələrində özgə qapılarında yallanan xəyanətkar və əlaqəsiz "söyüş grupu"na da, bu yolu davam etdirmək çəgirişisi edir. Bax, bununla da, Q.Məmmədov mənəviyyat-sizlərin və deqradasiyaların pik nöqtəsində olduğunu, bir daha nümayiş etdirməkdədir.

Bu satqın "vəkil" bütün etik-mənəvi dəyərləri tapdalayaraq, sərhədləri aşaraq ölkəsinə, millətinə, respublikamızın rəhbərliyinə, dövlət adamlarına şər-böhtən, təhqir yağıdır, adını azərbaycanlı qoyaraq, erməni dəyirmanına su töken məlum başpozuq dəstənin üzvlərini hər vechle müdafia etməklə, əslində, öz simasını, daha doğrusu, simasızlığını bir daha ortaya qoyur. Vətən əlaqəindən, torpaq təessübündən çox-çox uzaq olan bu xəyanətkar qrant parazitlərini özünün "Azəri fredoom" "televiziyanı" çıxararaq uzun-uzadı mükələmələr qurması, debatlar, dialoqlar təşkil etməsi "həşəmetli vəkil" Q.Məmmədovun və onun "Azəri fredoom"unun anti-Azərbaycan dairələrin və erməni lobbisinin ölkəmizin əleyhinə yönələn yeni və məkrili bir layihəsi olduğunu tam çıraqlığı ilə ortaya qoyur. Avropanın müxtəlif ölkələrində "siyasi mühacir" adı ilə məskunlaşaraq məisət rahatlığı, kamfort həyat tərzi naminə bütün ali dəyərləri tapdalayaraq, öz ölkəsinə və xalqına xəyanət edən, bu gün neinkin regionda, hətta bütün dünyada sülh, əmin-amanlıq və sabitlik adası olan ölkəmizi uzunmüddətli xaosa, vətəndaş qarşılurma-sına sürüklemək istəyən dairələrin maşasına çevrilən, müəyyən xarici xidmət orqanlarının tələsinə düşən həmin "sapı özümüzdən olan baltalar"la isti münasibətləri, onlara haqq qazandırması, hətta o marginillara "vəkillik" və "ağsaqqallıq" etməsi ağrı qaradan, xeyiri şərdən ayırmığı yaxşı bacaran cəmiyyətimiz tərefindən nifrət və ikrah hissi ilə qarşılanır. Müasir texnologiyanın üstünlüklerindən istifadə edərək

xəyanətkar və satqın bir zümrəni guya "mehriban" tərzdə "bir araya toplayaraq" avantürist və antimilli fikirlər səsləndirən bu qaragürhüç "vəkil" in keçmiş əməllərini, çirkin işlərini düzüne şimal külüyi çırpanların sayı da gündəngüne artır. Bütün bunlar, hətta bu intriqabaz və avantürüst "hüquqşunas" in müəyyən vaxtlarda eyni "cəbhədə" olduğu bəzi dostları və əqidədaşları da etiraz edirlər. Sosial şəbəkələrdə Q.Məmmədova etiraz edənlərin sayı gündən-güne çoxalır.

Vaqif Hacıbəyli:
"Qurban Məmmədov intriqə və agent ustasıdır"

Belə ki, bu günlərdə "Əhrar" partiyasının sədri, Müsavat partiyasının başqanı Arif Hacılinin qardaşı Vaqif Hacıbəyli özünün "Facebook" sehiifəsində yazır ki, intriqə ustası olan bu "hüquqşunas", hətta dövlət və dövlətçiliyimizə xəyanət edən adamları cəmiyyətə qəhrəman kimi tanıdaraq icimai rəyde çəşqinqılıq yaratmaq isteyir. V.Hacıbəyli öz statusunda yazır: "Qurban Məmmədov 4 iyun qiyamı ilə bağlı debatları davam etdirir. Həmin debatlarda "Surətin sağ əli" Nazim Bayramov adlı bir xain də iştirak edir və ona hər dəfə "bəy", "hörmətli" kimi ifadələrle müraciət edir. Ancaq unudur ki, bu adam milli qvardiyaçılardan güləbaran edilməsinə polkovnik Eldar Əliyevlə birlikdə rəhbərlik edib."

Şübhəsiz, özünü cəmiyyətə milli-azadlıq hərəkatının feallarından biri kimi, eləcə də, təcrübəli vəkil kimi təqdim edən Q.Məmmədovun bu çirkin əməlləri, antimilli fəaliyyəti siyasi, hüquqi və etik-mənəvi normalara zidd olunduğundan, iflasa məhkumdur.

Q.Məmmədovun iç üzü...

Q.Məmmədov "Azərbaycan Xalq Hərəkatı"na "liderlik" iddiası ilə sabiq daxili işlər naziri İsgəndər Həmidovla "qoç döyüşü"nə çıxmış istəyirdi. İş ele gətirdi ki, Q.Məmmədov İ.Həmidovu

yaxalayınca, xəstəlik daha tez yaxaladı. Elə bil, bununla da, İ.Həmidov həyata keçirmək istədiyi "arzusuna" qovuşa bilmədi. Xəstəlik onun heç ayağa qalxmasına da imkan vermedi. Bu xəbərdən sonra separatçılardan "vəkil" çırtma çalır. Ancaq bilmir ki, hər anın bir hökmü var. İndi özünü "ən layiqli lider" saydığını bildirən və uzun müddətdir ki, ermənipərest qüvvələrin dəyirmanına su tökməklə məşğul olan bu satqın və xəyanətkar "vəkilin" son vaxtlarda sosial şəbəkələrdə daha fəal olmasının da səbəbi bəlli olub. Deməli, əlinə fürsət düşüb. Özü də Azərbaycanda reallaşdırılan inqilabi islahatların keçirilməsi, əldə olunan uğurlu nəticələr prosesi zamanı satqın "siyasi mühacir" Q.Məmmədovun məqsədi de "AXH"-yə "lider" olmaqla, ölkədə siyasi sabitliyi pozmaqdır. Ancaq satqın Q.Məmmədov anlamır ki, sosial şəbəkə vasitəsi ile ölkəmizin əleyhinə aparlığı "qara piar" kampaniyasının rəngini gündən-güne nə qədər tündləşdirse də, heç nəyə nail ola bilməyəcək.

"Tövbə" cəmiyyətinin sədri Hacı Əbdül son günler separatçı satqın "vəkil" Q.Məmmədovun "liderlik" iddiasına düşməsine əsəbləşərək bildirib ki, yaxşı olardı ki, hər iki qardaş kim olundularını açıqlasınlar: "Onlarda üz var. Ancaq insafən, hər ikisinin üzü padoşdur. ADP-nin sədri Sərdar Cəlaloğlu və hazırda İngiltərədə sığınacaq olan satqın qardaşı Q.Məmmədov daima xariçi dövlətlərin agenti olub, S.Cəlaloğlu da şeytana qulluq edən adam oldub. O özüne aid olmayan və bilmədiyi məsələlərə başını soxur. Onun bu cür hərəkətləri camaatı da çox narahat edir. Adını "müstəqil siyasəti" qoyub, amma yüz yerə işləyir. S.Cəlaloğlunun heç partiya sədri səviyyəsində elektoratı yoxdur. Ona xüsusi vezifə verilib. Bu vezifə də müxalifəti parçalamaqdır. S.Cəlaloğlunu yalnız dırnaqarası müxalifət hesab etmək olar. O, əsl müxalifət deyil".

Hacı Əbdül, ümumiyyətə, Azərbaycanda əsl müxalifətin olmadığını deyir: "Müxalifətiyəm" deyənlərin hamısı satqın, əlaqəsiz və qrant alverçiləridir. Satırlar və satılırlar. S.Cəlaloğlu ilə Q.Məmmədov bir bezin qıraqıdır. Bir qardaş xaricdəki müxalifət, ikinci işe ölkədəki müxalifətə nəzarət etmək üçün fəaliyyət göstərir. Buna görə onlara vesait verilir. Bunlar müstəqil adamlar deyil, tapşırıq qullarıdır".

Şübhəsiz, özünü cəmiyyətə milli-azadlıq hərəkatının feallarından biri eləcə də, təcrübəli vəkil kimi təqdim edən Q.Məmmədov bilməlidir ki, qarantlı fəaliyyətinin qarantlı sonu iflasa məhkumdur.

R.HÜSEYNOVA

Mitinqlə sosial şəbəkələrin ortasında qalanlar

RƏFIQƏ

Bu, o müxalifətdir ki, böhtən atmaqla bir şey əldə edə bilmədi, o zaman sözü tükəndiyi üçün mitinq savaşını ortaya atdı, nəticədə, mitinq qovğası da müxalifət düşərgəsində ziddiyətləri pik nöqtəsinə gətirib çıxardı.

Ən maraqlısı 26 ilə yaxındır ki, keçirdikləri mitinqləri uğursuz ve biabırıcıqla bitsə də, yene də həyəscasına "mitinq" deyib durdular və əttökən çıxışlarını sosial şəbəkələrə paylaşaraq, özlərini hansıa xarici qüvvələrə göstərmək istədilər. Elə AXCP-nin sonuncu mitinqdə Ə.Kərimlinin "primadonnası" Gültekin Hacıbəyli aksiyadakı çıxışının videogörüntüsünü paylaşaraq yazar ki, guya mitinq, beləcə "möhtəşəm" alınıb. Halbuki onun çıxışı zamanı stadionda ağız deyəni qulaq eşitmirdi. Gültəkinə, mitinq meydanında kimlərinse onu eşitməsi, o qədər də maraqlı deyildi. Maraqlı olan xarici ölkələrde fəaliyyət göstərən ermənipərest qüvvələrin eşitməsi idi. Dəridən-qabıqlıdan çıxmada, hər cürə alçaqlığa getməkdə öz cılız ambisiyaları və məkrli niyyətlərini reallaşdırmaq üçün milli maraqları heçə sayaraq, Azərbaycan əleyhinə fəaliyyət göstərməkdə, başqa, nə maraq ola bilərdi? Pul, pul, yalnız pul...

Ən nifrətedici məqam isə o idi ki, hər dəfə dövlət rehberinin verdiyi müvafiq fərman və sərəncamlarının müraciətini qurumamış, başda sosial şəbəkənin kliyenti əlaqəsiz, satqın Ə.Kərimli olmaqla, onun həndəvərində quyrug bulayıb-qısanlar dərhal hərəkətə keçir, ister sosial şəbəkələrə, ister aksiyalarda "milət", "dövlət" bağırımları ilə məhz xalqın və dövlətin rifahi üçün atılmış addımlardan açıq-aşkar, hətta ermənilərden də betər şəkil-də qıcıqlarınlılar. Bu qıcıqlanma ilə həm də düşməncilik mövgələrini nümayiş etdirirler. Bu da, təəccübüllü deyil. Şikət təfəkkür, saxta əməl, baxan kor olmuş gözlər, kar olmuş eşidən qulaqlar. Çünkü bir millətin səməre görməsi üçün atılan addıma yalnız düşmən ağız əyər, Ə.Kərimli və onun siyasi "törəmələri" olan "siyasi mühacir"lər eydilər ağızlarını, hələ bir az da o tərəfə keçərək, dövlətin bu addımını özlərinin "qələbəsi" kimi təqdim etmək qədər arsızlıqla, həyəszliqla, idbarlıqla və mitinq çağırışları ilə çağırışlar etdirilər. Bax, budur şərəfsizlik, bax, budur əlaqəsizliq! Bu xalqın, bu dövlətin haqqını yediyinizə görə, LƏNƏT OLSUN SIZİN İYLƏNMİŞ, ERMƏNI ÜFUNƏTLİ CƏMDƏYİNİZ! "Bələ şərəfsizlik edənlərin baş siyasi fahisəsi də, məhz elə Əli Kərimlidir! Bu o Ə.Kərimlidir ki, ölkəmizin son 16 illik uğurlu işlərinə, bu işlərdə DÖVƏLƏT-XALQ BİRLİYİNDƏN qaşınmaya düşən Ə.Kərimli yene də yürüş edib, çox sevdiyi klaviaturasına və daxilindəki tükənmez ermenixlətləyişi sosial şəbəkə vasitəsi ilə söndürməye çalışsa da, heç nəyə nail ola bilməyəcək. Elə əfunet iyi verə-verə iylənib məhv olacaq, torpaq da onu qəbul etməyəcək. Çünkü Ana torpaq müqəddəsdir. Müqəddəslək pakları qoynuna alır.

Bir də bu gəda tez-tez işlədir ki, hakimiyət xalqdan qorxur. Ay bədbəxt, sənin gözlərin torlaşır, qulaqların karlaşır. Hələ də anlamısan ki, hakimiyət xalqdan "qorxmır", eksinə, xalqına xidmət edir, xalqının dərdinə sərinə yanır, xalq üçün bütün imkanlardan istifadə edir və ona görə edir ki, XALQ HAKİMİYYƏTİN MƏNBƏYİ-DİR! illər boyu rusun, farsın, erməninin, ingilisin, amerikalının, norveçlinin maşası, quyrubulayı ola, belə əlaqəsiz və mənəviyyatını, bütünlükə, qrantlara satan bir nakəsdən başqa, nəyi gözləmək olar?! Pul məqəbilində mitinqə qatılan 2800-3000 nəfər qaragürhunu, şəkil çəkdirib, ondan arayış alaraq, Avropaya "siyasi mühacir" statusunda getmək istəyen tör-töküntüleri xalqla sehv salan Ə.Kərimli kimi nəsl, nəcabətini erməniləşdirən nəcinsdən nə gözləmək olar? Əslində, ortada təəccüblənəcək heç nə yoxdur. Hakimiyətin uğurlarını "müxalifət qələbəsi" kimi zorla xalqa sırməq yalnız bu siyasi "maşennikdən" çıxar. Bu siyasi "maşennik" və Avropadakı sülüngəclər sanırlar ki, mitinqlər etməklə, "hakimiyət xalqla hesablaşacaq" iddialarını gərkələşdirəcəklər. Doğrudan da, bədbəxtsiniz! Hakimiyət xalqla bir yerdə bu qələbeləri qazanır. Həmin qələbeləri ki, nəticədə, yüksürlərdən sosial şəbəkələrə keçən sizin kimi erməni əfunəti verənlər elə o əfunet içinde boğula-boğula qalacaqsınız, nənec ki, qalırsınız!

Siqaret qutusundan psixotrop maddə tapılıb

Siqaret qutusundan psixotrop maddə aşkarlanıb. Dövlət Gömrük Komitəsinin Mətbuat və İctimaiyyətə Əlaqələr idarəesindən AZORTAC-a bildirilər ki, Cənub Ərazi Baş Gömrük idarəesinin "Bilesuvar" gömrük postundan piyada yolla İrandan gələn Azərbaycan vətəndaşı saxlanılıb və üzərində yoxlama aparılıb. Nəticədə ona məxsus 1 ədəd "Kent" markalı siqaret qutusunun içərisindən 4 ədəd bükümde, çəkisi 0,802 qram olan psixotrop maddə - metamfetamin aşkarlanıb. Xatırladıq ki, metamfetamin "Azərbaycan Respublikasının ərazisində dövriyyəsi qadağan edilən psixotrop maddələrin I Siyahısı"na daxildir. Faktla bağlı araşdırma aparılır.

13 sentyabr 2019-cu il

Müxalifətin “siyasi mühacir” alveri

Və yaxud hər cinayətin altından AXCP-Müsavat çıxır

Sahib Aliyev: “Yazıqlar olsun saxta “siyasi mühacir” sənədi verənlərə də, onu alanlara da”

Müxalif düşərgədə baş verən bu rüsvayçı olaya münasibətini bildirən millət vəkili Sahib Aliyev qeyd edib ki, Qərbədəki belli çevrelerin tapşırığıyla Azərbaycanda keçirilən genişmiqyaslı tədbirləri boykota səsləyen Müsavatın onların üzerinde müxalifət partiyası kimi tanınmaq istəməsində, ancaq bir məqsədi var - qrant almaq: “Sən deme, bu, belə deyilmiş. Qərbədəkilerin AXCP-ni müxalifət partiyası kimi tanıması, həm də ona başqa gəlir mənbələri verirmiş. Partiya mühacir “biznesi”nə də girişibmiş. Yeni Avropada sığınacaq almaq istəyənlərə belli bir məbləğ qarşılığında vəsiqə verilirmiş ki, o, “cəbhəçilərdəndir”. Müsavatda da durum eynidir. Yazıqlar olsun saxta “siyasi mühacir” sənədi verənlərə də, onu alanlara da”.

Əli Kərimlinin “siyasi məhbus” mafiyasında “yorğan” davası

Ə.Kərimlinin “siyasi məhbus” mafiyasında “yorğan” davasında məqsəd toplanan pulların çox hissəsini elə keçirməkdir. Belə ki, Azerbaycanın Niderland sefirliyində çalışmış, daha sonra Avropada sığınacaq almaq üçün ölkəsinə üz çevirən Nahid Cəfərov “siyasi məhbus” adlandırılaraq məhkumlara göndərilən pulların Ə.Kərimli tərəfindən “yeşildiyini” açıqlayıb. N.Cəfərov deyir ki, hebsədə olan Tofiq Həsənliyə göndərilən pulların bir qismi yoxa çıxıb: “Bu pulları Ə.Kərimli mənimseyib. Ə.Kərimli bu biznesdə bir mexanizmə işləyir: “Pulunu ver, siyahıya düş”.

Bu mexanizmə Leyla Yunus da işləyir. 2016-ci ilin sonu 2017-ci ilin evvəllərində “siyasi məhbus” məsələsinə görə, AXCP və Müsavat rəhbərliyi, o cümlədən, Xədice İsmayıllı bir-birine qarşı sosial şəbəkələrdə ciddi ittihamlar irəli sürürdü. Həmin ərefədə Cahangir Hacıyevin də adının “siyasi məhbus” siyahısına salınması məsələsi gündəmə gəlmışdı. O.Güləliyev iddia edirdi ki, “Əsas götürdürüümüz məyar siyasi məhbuslarla bağlı AŞPA-nın 3 oktyabr 2012-ci il tarixli 1900 sayılı Qətnamesində qeyd edilən kriteriyalardır. Əgər Cahangir Hacıyevin həbsi həmin kriteriyalara uyğun gelirsə, o da digərləri kimi, siyasi məhbus kimi tanınan bilər”.

Xədice İsmayıllı: “Leyla Yunus və Oqtay Gülvəliyev, hətta terrorçuları da “siyasi məhbus” siyahısına salırlar”

AXCP-nin keçmiş üzvü Rəşad Balalı ise daha açıq etiraflar etməklə, konkret kimlerin adının pul qarşılığında siyahıya salındığını açıqladı: “Daha uzun siyahı, daha çox pul: AXCP, Müsavat, o cümlədən, “siyasi məhbus”

biznesinde iştirak edənlər Azərbaycanda 150-dən çox “siyasi məhbəs” olduğu iddiası üzərində həmişə israrla dayanırlar. Hətta son Əfv Sərəncamı ilə adı hüquq müdafiəcilərinin siyahısına düşmüş 50-dən çox məhkumun azad edilməsi də, belə onların “siyahısını” azaltmadı. Ə.Kərimli hər çıxışında “siyasi məhbəs”ların yaridan coxunun hələ de hebsxanada qaldığını və onların ekseyyətinin AXCP üzvü olduğunu iddia edir. Bununla yanaşı, Nardaran işinə görə hebs edilənlərin də müdafiəsini israrla üzərinə götürür. İlk baxışda, Kərimlinin “ürəyiyumşaq” olduğu görünə bilər, lakin məsələnin qarənlıq üzü qarənlıq maxinasiyalardan xəbər verir. Birinci, Kərimli Nardaran işinə görə hebs edilənləri müdafiə etməklə, onların bağlı olduğu dini dairələrdən dəstek alır. İkinci, “daha uzun siyahı, daha çox pul” prinsipindən irəli gelir. Siyahı məsələsində bū qrupular, hələ iki il önce özlərin ifşa etmişdir. Məsələ belə idi ki, X.Ismayıllı Azərbaycanda “94 siyasi məhbəs”un adının olduğu siyahı hazırlamışdı, L.Yunus və “Milli Şura”nın koordinasiya mərkəzinin üzvü O.Güləliyev isə “166 nəfərlik siyahı” tutmuşdu. Bu şisirdilmiş iki fərqli siyahı onları çətin vəziyyətə salmaqla yanaşı, “daha uzun siyahı daha çox pul” demək olduğunu da təsdiqlədi. Hətta Kərimli və dəstəsi onlardan kənar siyahı hazırladığı üçün X.Ismayıllı qarşı kütəvi hücumda təşkil etdirər. X.Ismayıllı bu haqda yazarlığı: “Özünü “demokrat” adlandıran Ə.Kərimli ən xırda təqnidə belə tab getirməyərək, “facebook” briqadasını mənim üstümə göndərib və məni “əmək itirən” quldar kimi qələmə verir”.

Əli Kərimlinin “Obşak” sistemi, yaxud toplanan ianələrin naməlum taleyi

Xədice İsmayıllı Ə.Kərimlinin onu “əmək itirən” quldar kimi qələmə verməsindən əsəbləşərək bildirib ki, “siyasi məhbus” biznesinin mənbəyi təkcə ayırlan pullar yox, həm də Avropadaki azərbaycanlılardan toplanan ianələridir: “Bunu hebsxanadakı “obşak” sistemi ilə müqayisə etmək olar. Avropaya “siyasi mühacir” adı ilə gedənlər “siyasi məhbus”lara dəstək üçün yaradılan bank hesablarına aylıq müəyyən vəsait köçürürlər və əksər vaxt bunun məcburi olduğu deyilir. Bundan imtina edənlər məqrasiyyə qurumlarına şikayət edilmək və deportasiyaya məruz qalmaqla təhdid olunurlar. Bu prosesi AXCP və Müsavat partiyaları ayrılıqda həyata keçirir. Ə.Kərimlinin “obşak”ına Qənimət Zahid nəzəret edir. Müsavatın “obşak”ına isə partiyanın Avropa koordinasiya mərkəzi tərəfindən nəzəret edilir. Öten ilin sonlarında Qurban Məmmədovun “siyasi məhbuslara dəstək” kampaniyasına edilən yardımın manimsənilidiyi, bu na görə də, Avropada yaşıyan azərbaycanlıları bu kampaniyaya qoşulmamağa çağırışlı da bunu təsdiqləyirdi. Q.Məmmədovun çağırışına cavab Ə.Kərimlinin “Azadlıq” qəzetindən geldi və qəzet “siyasi məhbus” adlandırdıqları şəxslərin ailələrinin dilindən Məmmədova qarşı təqnidə fikirlər yayılmışdır. Bunun özü də Məmmədovun Kərimlinin “siyasi məhbus” biznesinə “çomaq” uzatdığını sübut edir. Bu qəder hay-küy heç də sebəbsiz deyilmiş! Ona görə də, bu gün Ə.Kərimli, A.Hacılı və İ.Qəmbər haqqında nə deyilir, doğrudur”.

Rəfiqə HÜSEYNOVA

Cavabı özündə olan suallar

Tahmasib Novruzov

Məni çox düşündürür ki, bu Avropanın bəzi-bəzi siyasiləri, bəzi-bəzi siyasiləşmiş QHT-ləri və bəzi-bəzi medya qurumları nədən Azərbaycana bu qədər aqressiv münasibətdə bulunurlar? Oxucum dərhal deyəcək ki, erməni diasporasının təsirində çıxa bilmədiklərinə görə. Burası bəlli. Amma mənə, hayların diasporası bu qədər güclü ola bilmə ki, açıq-aşkar həqiqətləri dönyanın fövqəldövlətlərinə dandırıbilsinlər. Qandılqarına rəğmən, bu fövqəlgüclər haqqı danırlarsa, buna təkcə beş-üç digən fəaliyyəti kimi başa düşmək, zənnimcə, yanlışdı.

Budəfəki söhbətimizi də elə bu mövzuya həsr eləmək istəyirəm: axı, Avropa bizdən nə istəyir ki, onu almaq üçün bù qədər beynəlxalq və beşəri haqqı ayaq altına almaqdən belə çəkinmir? Neft və qaz isteyidilər, kəmar inşa elədik. Rusiyadan kənar yol arzusunda idi, onu da reallaşdırıldı. Belədə Avropanın başqa hansı istəyi var ki, onu da reallaşdırıq? Demokratiya? Söz azadlığı? İnsan hüquqları? Bəlkə bizim ölkədə insan hüquqları Fransadan, İtaliyadan, İspanyadan, daha bilmirəm, hansı ölkələrdən az qorunur? İnformatika əsində, bütün ölkələrdə baş verənlərdən hər kəsin evindəcə xəber tuta bildiyi bir zamanda, Avropada pozulan hüquqları görməzdən gəlib, bizdən daha irəli gedən demokratiya tələb olunması absurd deyilmə? Elə isə bu demokratiya “ixracı”nda Qərbin məqsədi nədir, görəsən? Özündə olmayan başqa ölkədən tələb etmək, əslində, boş kanteynerləri hansısa alıcı ölkəyə ixrac etməyə bənzəmirmi?

Yazış oxucu! O qədər suallar verdim ki, bilməyəcək hansına cavab versin. Əslində, bu sualların cavabları da məlumdur. Hamisindən bir cavabı var: Avropa gücləri Osmanlı, ardınca isə Sovetlər Birliyi təsirindən qurtulduğandan sonra, fürsəti fövtə verməyib, dünyani öz təsiri altına almağa can atır. Bunun üçün də Avropa ilə Asyanın qoşlaşığında qərarlaşan, gün-gündən inkişaf edən, hərbi, siyasi və iqtisadi baxımdan, əksər Avropa və Asiya ölkələrinin geride qoyan Azərbaycana təzyiqi gücləndirmək, onun inkişafına əngəl olmaq, təsir dairesinə salıb müstəqil xarici siyaset kursunun istiqamətini dəyişib qərbyönümlü siyasi kursa məcbur etmək! İndi də 150-200 il əvvəlki zaman deyil ki, hərbi gücün işə salıb Azərbaycana zorla özüne təbe elətdirib, vassalına çevirsin. İndi XXI əsrdir. Təsir altına salmaq istədiyin ölkəyə iqtisadi sanksiyalarla, informasiya hücumları ilə, nəhayət “demokratiya” oyunları ilə təzyiq göstərib, təbe olmaq məcburiyyəti qarşısında qoymaq ən optimal variantdır. Bu baxımdan, artıq püxtələşən Avropa bütün gücü ilə Azərbaycana təzyiq altında saxlamağa çalışır. Burası aydın oldu. O da ayındır ki, bu məqsədini reallaşdırmaq üçün Qərb əzəli və əbədi düşmənimizdən - ermənilərdən istifadə edir. Həm Türkiyəyə, həm də Azərbaycana qarşı bir silah kimi diğər toplumunu elində möhkəm-möhkəm tutan Qərb erməni yalanlarını həqiqət kimi gözlərə dürtməyə can atır, amma Azərbaycan və Türkiye gerçəklərini görməzdən gəlir. Yuxarıda dediklərimi təkrarlamaga ehtiyac görmürəm və həmin dediklərimdən Qərbin bu siyasetində məqsədinin nədən ibarət olduğu aydın olur. Nehayət, aydın olmayan bircə odur ki, bizimlə eyni milətdən olan, bizimlə eyni havanı udub, eyni suyu içən bezi diğəkimilər bu həqiqəti dərk emirlər, yoxsa avro, dollar gözərini tutub və açıb görmek istəmirlər? Oturub oyun quranıların qucağından, ölkəsinə qara yaxan, ölkəsinin siyasilərini təhqir edən, şer-böhtən dolu “Makedoniyalı İşkəndər tütəyi”ni püfləməkdən zövq anlaşılmalar, haçansa əməllərinin ümumən Azərbaycan dövlətçiliyinə, milli mənafələrimizə vurduğu zərbəni hesablayacaqlar mı? Daha doğrusu, hesablamağa gücü çatan bir komputer təpə biləcəklərmi?

Yenə suallarla oxucunu yordum. Amma yəne bu sualların da cavabı elə özündədi. Bir az düşünsəniz, cavabın özünü axtarmağa heç ehtiyac da qalmayacaq. Mən sözümü deyib qurtardım. Düşünmək və cavabı özündə olan sualların menasını anlamaq qalır hörmətli oxucum öhdəsində. Yetər ki, bir az, rəhmətlik Sabir əfəndimiz demişkən, “xatırı qəmmailinizi” bu suallara məşğul edəsiniz...

Regional və universal səviyyələrdə insan hüquqlarının qorunması

Həm regional, həm də universal səviyyədə insan hüquqları sahəsində beynəlxalq hüququn dinamik inkişafı əhatəli hüquq külliyyatının meydana gəlməsini şərtləndirmişdir. Daş-qın Qəmərərov yazır: "İnsan hüquqları haqqında yüze yaxın beynəlxalq Konvensiya qəbul olunmuşdur ki, onların da böyük əksəriyyəti, artıq hüquqi qüvvəyə malikdir. İnsan hüquqları sahəsində normativ bazanın belə əhəmiyyətli inkişafı beynəlxalq ümumi hüququn ayrıca bir istiqamətinin meydana gəlməsi haqqında fikir formalaşdırılmışdır. Bu yeni istiqamət insan hüquqları sahəsində beynəlxalq hüquq kimi nəzərdən keçirilir. İnsan hüquqları haqqında sənədlərdə geniş tətbiq olunan və dörd kateqoriyanın müqavilələri fərqləndirən təsnifatı nəzərdən keçirməklə insan hüquqları sahəsində tənzimləyici sisteminin sərhədləri haqqında təsəvvürlərə malik olmaq mümkündür:

Birincisi, ümumi xarakterli Konvensiyalar. Belə Konvensiyalar, demək olar ki, regional və qlobal səviyyədə qəbul olunmuş bütün insan hüquqlarına addirlər. Bu sıradan Konvensiyalara BMT Paktını, Avropa və Amerika Konvensiyaların, Afrika Xartiyasının və s. aid etmek mümkündür.

Ikincisi, konkret məsələlər üzrə Konvensiyalar. Bu Konvensiyalar insanın genosid, hərbçi cinayətlər, insanlıq qarşı cina-yətlər, köləlik, insan alveri və s. məsələlərlə bağlı konkret hüquqlarının qorunmasını nəzərdə tutur.

Üçüncüsü, qrupların müdafiəsi haqqında Konvensiyalar. Belə Konvensiyalar ayrı-ayrı qrupların tələbatlarına uyğunlaşdırılır. Belə qruplar qismində qaćınlar, miqrantlar, qadınlar, uşaqlar, əsir düşmüşlər və s. nəzərdən keçirile bilər.

Dördüncüsü, irqi, cinsi eləmetlərə görə, həmçinin, təhsil, əmək və məşğulluq sahələrində diskriminasiyaya aid olan Konvensiyalar.

Yuxarıda qeyd etdiklərimizdən başqa, beynəlxalq hüququn insan hüquqları sahəsində bir sıra normaları bütün beynəlxalq ictimaiyyət üçün məcburi olan imperativ normalar kimi nəzərdən keçirilir. Eyni və ya oxşar xarakterli beynəlxalq hüquq normalası ilə əvəz olunmadığı halda, bu normalardan imtinaya yol verilmir."

Beynəlxalq ümumi hüquqda insan hüquqlarının tənzimləməsinin geniş miqyasları da Beynəlxalq İnsan Hüquqları Kodeksinin meydana gelmesindən xəbər verir. Beynəlxalq Kodeksdə tənzimləyici normaların məhiyyətindən çıxış edərək, aşağıdakı bölmələri fərqləndirmək olar:

-ümumi deklarasiyadan ibarət olan preambula;

-BMT paktları və ümumi xarakterli regional Konvensiyalar və ibarət olan ümumi hissə;

-çoxsaylı müfəssəl müqavilələrdən ibarət olan xüsusi his-

sə.

D.Qəmərərov daha sonra yazır: "Qeyd etdiklərimizdən başqa, insan hüquqları sahəsində geniş "yumşaq hüquq"un təsirini nəzərdən keçirmək olar. Bu, qətnamələr, tövsiyələr, davranış kodeksləri, minimal standart qaydaları, rehbər prinsiplər və s. kimi sənədlərdə ifadə olunur. Qeyd edək ki, bu sənədlər məcburi xarakter daşımlırlar. Əksər hallarda insan hüquqları sahəsində siyasetin rəhbər prinsiplərini ifadə edirlər. Bununla yanaşı, onlar, həmçinin, müxtəlif funksiyaları yerinə yetirirlər. Bəzən isə, bu sənədlər əsl normativ-hüquqi əsasların yaranması istiqamətində ilkin addım kimi nəzərdən keçirilir. Bu, ondan xəbər verir ki, "yumşaq hüquq" teşkil edən sənədlərin əhəmiyyətini azaltmaq olmaz. İnsan hüquqlarının müdafiəsi müasir demokratik-hüquqi dövlətlərin başlıca öhdəliklərindən biridir. Hazırkı mərhələdə insan hüquqlarının qorunması problemi milli sərhədləri aşaraq, qlobal məhiyyət kəsb etməkdədir. Təsadüfi deyildir ki, insan hüquqlarının müdafiəsi məsəlesi bir dövlətin və ya ayrı-ayrı dövlətlərin sərhədləri daxilində deyil, beynəlxalq müstəvidə həllini tapşımlı olan problem kimi nəzərdən keçirilir. Bunu sübut edən başlıca məqam, ondan ibarətdir ki, müasir mərhələdə insan hüquqlarının müdafiəsinin universal və regional sistemləri tam formalşmışdır və kifayət qədər səmərəli fəaliyyət göstərir. İnsan hüquqlarının universal və regional müdafiəsi sistemləri kifayət qədər mürekkeb və uzun inkişaf yolu keçmişlər."

İnsan hüquqlarının əsl məhiyyəti, xüsusiyyətləri və sərhədləri yalnız ikinci Dünya müharibəsindən sonra müəyyənləşməyə başlamışdır. İnsan hüquqları kateqoriyası, demək olar ki, bütün səpkili müzakirələrin obyektinə çevrilmişdir. Belə ki, tekce hüquq sahəsinə aid olan praktiki məsələləri əhatə edən debatlarda deyil, həmçinin, si-

yasi, mənəvi və dini xaraktelə məsələlərin müzakirəsi zamanı da insan hüquqları əsas diqqət mərkəzində olmuşdur. İnsan hüquqları ilə bağlı ən müxtəlif yanaşmalarda, artıq ciddi şəkildə əsaslandırılmışdır ki, müasir insan hüquqları konsepsiyanın kökləri "hüquqi qanunsuzluq" dövrünə gedib çıxır. "Hüquqi qanunsuzluq" dövrünün səciyyəvi xüsusiyyəti ondan ibaret idi ki, qanunun sanksiyaları əsasında cinayətlər törədilirdi. İnsan hüquqları sahəsində beynəlxalq hüquq normalarının meydana gəlməsi, məhz belə təcrübəyə cavab reaksiyası kimi qəbul oluna biler. İnsan hüquqları konsepsiyanın qəbul olunması insan hüquqlarının təkcə beynəlxalq hüquq çerçivəsində deyil, ümumiyyətlə, bütün sahələrdə dərk edilməsinin istinad nöqtəsi rolunda çıxış etmişdir. İnsan hüquqlarının geniş miqyasda pozulması səbəbləri, məhz bu insan hüquqları konsepsiyası çerçivəsində izah olunur. İnsan hüquqlarının pozulmasının qarşısının alınması insan hüquqları konsepsiyanın əsas məğzini təşkil edir. Hər bir şəxsiyyətin unikal dəyerini dərk və qəbul edən beynəlxalq ictimaiyyət insanın sərbəst mövcud olacağı və inkişaf edəcəyi şəraitin yaradılmasını ən vacib məsələ kimi müəyyənləşdirmişdir. Yeni insan hüquqlarının qorunmasının işlek, səmərəli normativ-hüquqi əsaslarının yaradılması ikinci Dünya müharibəsindən sonra, beynəlxalq ictimaiyyətin fikrini, onu çox məşğul edən məsələlərdən birinə əvəlmişdir.

İnsan hüquqlarının qorunması məsəlesi, demək olar ki, tarixi inkişafın bütün mərhələlərində aktual olmuşdur. Əksər tarixi abidələr də sübut edir ki, dövrünün müdrikərini həmişə insan hüquqları problemi narahat etmişdir. Tarixin müxtəlif dövrlərində insan hüquqlarına dair çoxsaylı yanaşmaların və fikirlərin mövcud olmasına baxmayaq, bu sahə yalnız ikinci Dünya müharibəsindən sonra ayrıca istiqamət kimi formalşmışdır. İnsan hüquqlarına beynəlxalq hörmət prinsipi insan hüquqlarının qorunması sahəsində normativ-hüquqi bazanın formalşdırılmasına və inkişaf etdirilməsini zəruri etmişdir.

D.Qəmərərovun fikrincə, insan hüquq və azadlıqlarının ötən əsrin ikinci yarısında beynəlxalq tənzimlənməsi prosesini qıymətləndirməklə, belə qənaətə gəlmək olur ki, o, milli hüquq sisteminin formalşması və təkmilləşdirilməsi dinamikasında inkişaf etmişdir. İnsan hüquqlarına ümumi və ya beynəlxalq hörmət prinsipinin meydana gəlməsi insan hüquqları problemini global müstəviyə keçmişdir.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondu

KIVDF

www.kivdf.gov.az

Bu yazı Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fonduun maliyyə dəstəyi ilə "İnsan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi, vətəndaşların hüquqi, siyasi mədəniyyət səviyyəsinin yüksəldilməsi, sosial və siyasi fəallığının artırılması" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb

Qeyd edək ki, insan hüquqlarının beynəlxalq müdafiəsi ilə məsələ BMT-nin formalşaması dövründə ciddi aktuallıq kəsb etməyə başlamışdır. Bunu isə, təbii ki, ikinci Dünya müharibəsi zamanı insan hüquqlarının total və kobud şəkildə pozulması şərtləndirmişdir.

Ümumiyyətə, tarixin müxtəlif dövrlərində insan hüquqlarına hörmətin formalşamasının əlamətləri müşahidə olunmuşdur. Belə ki, bildiyimiz kimi, insan hüquqları sahəsində ilk sənəd Böyük Azadlıq Xartiyası olmuşdur. Qeyd edək ki, Böyük Azadlıq Xartiyasının qəbul olunduğu tarixi şərait özünün səciyyəvi xüsusiyyəti ilə yadda qalmışdır. Belə ki, həmin dövrə kral hakimiyyəti ilə onun özbaşınlıqlarının məhdudlaşdırılmasını tələb edən hakim təbəqələr arasında ciddi siyasi toqquşma mövcud idi. Tarixin sonrakı dövrlərində də insan hüquqlarının qorunması məsəlesi mühüm sənədlərdə əksini tapmışdır. Birləşmiş Mühüm Kürsü 1689-cu ildə İngiltərədə qəbul olunmuş "Hüquqlar Haqqında Bill"ı (The Bill of Rights) qeyd etmek olar. Bu sənədin qəbul olunması, əsasən, kral hakimiyyətinin məhdudlaşdırılmasına yönəlmüşdür. Sənəd söz azadlığı, parlamentdə sərbəst müzakirələr imkanını nəzərdə tuturdu. B.V.Kurin göstə-

rir ki, beynəlxalq hüquqi sənədlərdə insan hüquqlarının müəyyən standartların əks olunmuşdur ki, bu da, bu sahədə uzunmüddəli təkamülün nəticəsi kimi qiymətləndirilə bilər. Diqqəti cəlb edən əsas məqam, həm də ondan ibarətdir ki, insan hüquqları standartlarının formalşması ilə demokratik cəmiyyətin inkişafı arasında ciddi bağlılıq mövcuddur ve bu iki proses bir-biri tərəfindən təmamlayırlar. İnsan və vətəndaş hüquqlarının genişlənməsinin milli və beynəlxalq hüquq normalarının inkişafının məntiqi nəticəsi olması müasir dönyanın səciyyəvi cəhəti kimi qiymətləndirilə bilər.

Avropada insan hüquqları nəzəriyyəsinin inkişafında Böyük Fransa İnqilabının əhəmiyyətli təsiri olmuşdur. Belə ki, məlum olduğu kimi, inqilab bərabərlik, qardaşlıq və ədəlet prinsipləri üzərində yeni cəmiyyətin formalşdırılması ideyasını irəli sürdü. Bu müddəalar 1789-cu ildə qəbul olunmuş "İnsan və vətəndaş hüquqları deklarasiyasında" əks olunmuşdur. Deklarasiyanın məzmunu intibah dövrünün azadlıq, bərabərlik, xalq suverenliyi, ictimai müqavilə, qanunun alılıyi və insan hüquqları kimi humanist ideyalarını əks etdirirdi.

VAHİD ÖMƏROV,
fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru

Ürək xəstəliklərindən qorunmaq fürün bunlara əməl edin!

Ürək xəstəliklərindən uzaq olmaq üçün əsas prinsip sağlam və düzgün qidalanma üsuludur. Bunun üçün heyvanı yaqlardan, imtina, mümkün olduğu qədər xörəkləri zeytin yağı ilə hazırlamaq, rasionda qoyun ətini azaltmaq, xolesterinlə zəngin olan qidaları qəbul etməmək lazımdır. Ürəyində problemi olanlar əsasən balıq və toyuq əti, həftədə bir-iki dəfə yağsız mal əti və meyvə-tərəvəzlər qidalanmalıdır.

AZERTAC xəbər verir ki, Respublika Neyrocərrahiyə Xəstəxanasının həkim-kardioloqu Nərgiz Məmmədovanın dediyinə görə, hər gün azı 45 dəqiqə idman etmək lazımdır: "İdmanı nə vaxt etmək barədə xüsusi qayda olmasa da, səhərlər idman etmək məsləhət görülmür, çünki ürək problemləri və hipertoniq krizlər səhər saatlarında olur. Axşam yeməyindən 2 saat əvvəl, diabet xəstələrinə isə axşam yeməyindən 2 saat sonra idman etmək tövsiyə edilir. Piyada gəzmək çox faydalıdır, lakin bunu aktiv sürətlə etmək lazımdır. 45 yaşından yuxarı olanlar idman etməyə başlamazdan əvvəl mütləq həkim müayinəsindən keçməlidirlər, çünki ürək damarlarında problemi olanlar idman edərkən infarkt və ya ani ölüm keçirə bilərlər".

O, daha sonra deyib: "Yemək zamanı duzun miqdarnı gözləmək çox vacib məsələdir. Duza olan gündəlik tələbat 6 qramdır və onun bir hissəsi çörək qəbul edilir. Çox çörək yedikdə qəbul edilən duzun miqdarı da artır. Eyni zamanda, konserv və bütün yeməklərin tərkibində duz var. Ona görə də ilk növbədə, duzu qidañan çıxarmağa çalışmaq lazımdır. Qan təzyiqi varsa, duzun qəbulunu daha da azaltmaq, gün ərzində 2-3 qram qəbul etmək məsləhətdir. Çoxlu duz qəbul etmək qan təzyiqinin yüksəlməsinə səbəb olan ən başlıca amillərdəndir".

Uşaqlarda görmə problemləri

Son altı il ərzində 13 yaşadək uşaqlar arasında göz xəstəliklərinə əziyyət çəkənlərin sayı artıb. Ötənlik statistikaya görə, hər 10 min uşaqdan 125-nin görmə problemi var.

Bu barədə AZERTAC-a məlumat veren Bakı Baş Səhiyyə idarəsinin Baş Oftalmoloqu Sevda Bəşirovanın dediyinə görə, körpələr dünyaya gələrkən həkim tərəfindən ilkin olaraq göz müayinəsi aparılmalıdır. Körpə yarımqıq doğulub və küvezdə oksigen yaradımı alıbsa, onda mütləq şəkildə göz dibin müayinəsi aparılmalıdır: "Bəzi xəstəliklər anadangelmə olur və onları vaxtında aşkar etmək lazımdır ki, uşaqın gelecek həyatında ciddi görme problemi yaranmasına. 1 yaşınadək çəpəgözlük müayinəsi, 2-3 yaşınadək refraksiyalar, məktəbqabağı yaşlarda görme qabiliyyəti yoxlanımlı və uşaq məktəbə gedəndən sonra ilə bir dəfə çəkəp müayinədən keçməlidir".

Əvvəller yuxarı sinif şagirdlərində rast gəlinən görme problemləri ilə indi azyaşlı uşaqlar da üzləşirlər. Əvvəller tədqiqatçılar hesab edirdilər ki, bunun əsas səbəbi uşaqların qapalı məkanlarda çox vaxt keçirməklə gözlerini təbii gün işığından məhrum etməlidir. Bunun nəticəsində göz lazımi qida və vitaminlərlə təmin olunmur. Həkim-oftalmoloq deyib: "Hərəkətli miopatiyası deyilən hallarla tez-tez üzləşirik. Uşaqların böyük eksəriyyətində görme zəifliyi çoxdur, onlar miopatiya, hipermetriya və yaxud astigmatizmdən əziyyət çəkirər. Belə hallarda mütləq ilə bir dəfə həkim müayinəsindən keçmək lazımdır. Məktəbdə yazı lövhəsinə yazılışları görməmək, uzaqda olan yazılıları oxuya bilməmək, yaxud yazılıb-oxuyarken müəyyən görme problemləri ilə üzleşmək, baş ağrısı olması, gözlərin ovuşturulması, qırılıması və yiğilması zamanı mütləq həkimə müraciət etmək lazımdır".

Həkimin verdiyi məlumatda görə, məktəb dövrü uzağı və yaxını görmə, astigmatizm kimi çatışmazlıqların yaranması üçün təhlükeli dövr sayılır, çünki həmin mərhələdə gözlər çox yüklenir. Uşaqların gün ərzində dərs oxuması, yaxın məsafəye çox baxması gözlərde problemin yaranmasına səbəb olur. Çünkü yaxın məsafəye baxmaq göz əzələlərinin spazmına, nəticədə isə görme qabiliyyətinin zəifləməsinə aparır çıxarır.

Baş redaktor:

Bəhruz Quliyev

Baş redaktorun müavini:

Valeh Məhərrəmli
Fətulla Həsənov

Ünvanımız: Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 66.

Şəhadətnamə: № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>
E-mail: ses@sia.az
Tel: 598-33-90 Faks: 493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi ilə müellifin mövqeyi üst-üstə düşməye bilər.

Qəzet "Səs" in komputer mərkəzində yiğilir, səhifələrin "Azərbaycan" nəşriyatında çap olunur
Qəzetde AzəRTAC, SIA və AZADINFORM informasiya agentliyklərinin məlumatlarından istifadə olunur.

Qəzet
bazar və bazar
ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur
Tiraj: 4600

Ses

Son sahifə

13 sentyabr

"Neymarın "Barselona"ya qayıtmamasını çox istəyərdim"

"Barselona"nın kapitanı Lionel Messi PSJ-də çıxış şəhər sabiq komanda yoldaşı Neymarla bağlı danıştı. 32 yaşlı hücumçu "Sport" a açıqlamasında braziliyalı futbolcu ilə yenidən birgə çıxış etmək istəyidini deyib: "Neymarın "Barselona"ya qayıtmamasını çox istəyərdim. Düzü, Neymar geri qayıtması üçün "Barselona"nın hər şeyə cəhd edib-ətmədiyini bilmirəm. Həm də PSJ ilə danışçılar aparmaq da çətindir. Neymar dünyanın ən yaxşı futbolcularından biridir. Neymarla bu günə qədər transfer məsələsi barədə səhər etməmişəm. Onu almadığımız üçün üzülmədim. Hazırda güclü heyətimiz var. Hər turnirin qalibi ola biləcək səviyyədəyik". Qeyd edək ki, Neymar 2017-ci ildə "Barselona"dan PSJ-ye 222 milyon avroya transfer olunub.

UEFA: "Qarabağ" azarkeşləri Avropada birincidir

UEFA avrokuboklarının 2019-2020 mövsümündə qrup mərhələsində mübarizə aparacaq klubların sosial şəbəkələrdəki rəsmi səhifələrində ən aktiv azarkeşləri olan klubları açıqlayıb. Qurumun saytında yer alan məlumatda qeyd olunur ki, bu göstəricidə "Qarabağ" azarkeşləri birincidir.

Avroliqanın qrup mərhələsində yarışacaq Ağdam klubunun izleyicilərinin orta fəallıq göstəricisi 29,9-dur. İkinci sıradə 23,7 göstərici ilə Serbiyanın "Srvena Zvezda" kubudur. Hollandiya "Ayaks"ı isə (21.5)3-cü sıradadır.

Sosial şəbəkələrdə ən çox izleyici olan klub Madrid "Real"ıdır. İspaniya təmsilcisinin 222 milyon izleyiciyi var. Qeyd edək ki, hesabat hazırlanarkən, "Feysbuk", "Instagram", "YouTube" və "Twitter" dəki göstəricilər nəzərə alınıb.

Azərbaycanın paralimpiya üzgüçüsü dünya çempionatında ikinci medalını qazanıb

Üzgüçülük üzrə Azərbaycanın paralimpiya yığma komandasının üzvü Roman Saleh Londonda keçirilən dünya çempionatında ikinci medalını qazanıb. Azərbaycan Milli Paralimpiya Komitəsindən AZERTAC-a bildirilər ki, idmançıımız üzgüçülük sərbəst növündə 50 metr məsafəyə üzmə yarışında 24,32 saniyə nəticə ilə bürünc medala sahib olub.

Yarışda ilk iki pillədə Ukrayna təmsilçiləri yer alıblar. Xatırlaqla ki, bir neçə gün əvvəl Azərbaycan təmsilcisi dünya çempionatında arxasında üzgüçülük yarışlarında ikinci yeri tutaraq "Tokio 2020" Yay Paralimpiya Oyunlarına lisenziya əldə edib.

Mucelloda Formula 1 yarışlarını 2025-ci ildə keçirmək niyyətindədir

Formula 1 çempionatının İtaliya Qran-Prisinin yaxın illər üçün taleyi həll olunub. Ötən həftə yürüşlərin 2024-cü ilədək Montsada keçiriləcəyi barədə saziş imzalanıb. Lakin Mucelloda "Ferrari"ye məxsus autodromun rəhbərliyi bu təşəbbüsü 2025-ci ildə ələ keçirmək niyyətindədir. AZERTAC xəbər verir ki, autodromun rəhbəri Paolo Poli deyib: "Bizim ilk məqsədimiz MotoGP" mərhələrinin keçirilməsini bərpa etməkdir. Lakin 5 ildən sonra biz Formula 1 yürüşlərini Toskanaya getirmək istərdik".

Digər İtaliya traslarından fərqli olaraq, Mucello dövlət tərəfindən maliyyələşdirilmir. "Ferrari" infrastrukturun keyfiyyətini yaxşılaşdırmaq üçün 2006-ci ildən 2016-ci ilədək böyük sərməyə xərcləyib. Rekord həddi daim aratır və biz bu tempi dəstəkləməyə hazırıq".

Mbappe "Real" a qarşı oynamayacaq

Fransanın "Paris Sen-Jermen" futbol klubunun hücumcusu Kilian Mbappe "Real Madrid" le oyunda meydana çıxa bilməyəcək. 20 yaşlı fransız hücumçunun məşqlərə başlamasına baxmayaq, bir neçə oyunda meydana çıxmayaq. O, sentyabr 14-də Fransa Liqası 1-de "Strasburq"la görüşdə, dörd gün sonra Çempionlar Liqası çərçivəsində "Real Madrid" klubu ilə qarşılaşmadə oynamayacaq. Qeyd edək ki, Mbappe Fransa çempionatının üçüncü turunda "Tuluza" ilə matçda zədələnib.

Baş redaktor:

Bəhruz Quliyev

Baş redaktorun müavini:

Valeh Məhərrəmli
Fətulla Həsənov